

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ДЕВЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Комисия по правни въпроси

ПРОТОКОЛ

№ 12

На 5 юли 2023 г. от 14, 30 ч. се проведе редовно заседание на Комисията по правни въпроси при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Обсъждане за второ гласуване на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за особените залози, № 49-302-01-9, внесен от Министерския съвет на 13 април 2023 г.

2. Обсъждане на предложение за провеждане на национален референдум с въпрос „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“, ПГ-48-339-01-2, внесено от Инициативен комитет на граждани на 7 април 2023 г.

3. Обсъждане за второ гласуване на общ законопроект, № 49-353-03-6 от 26 май 2023 г., на приетите на 19 май 2023 г. на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-302-01-2, внесен от Министерския съвет на 13 април 2023 г., Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-354-01-3, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 19 април 2023 г., Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-354-01-4, внесен от Корнелия

Върно с одобрение 2
Началник на Комисията
"Административно обсъждане"

2

Петрова Нинова и група народни представители на 19 април 2023 г., Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-302-01-25, внесен от Министерския съвет на 24 април 2023 г., Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-354-01-12, внесен от Росица Любенова Кирова и група народни представители на 26 април 2023 г., Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-354-01-21, внесен от Костадин Тодоров Костадинов и група народни представители на 3 май 2023 г. и Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-354-01-27, внесен от Христо Богомилов Терзийски, Томислав Пейков Дончев, Георг Даниелов Георгиев и Марин Василев Маринов на 5 май 2023 г.

Списъкът на присъствалите народни представители – членове на Комисията по правни въпроси, и списъкът на гостите се прилагат към протокола.

Заседанието беше открито и ръководено от господин Стою Стоев – председател на Комисията по правни въпроси.

* * *

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Уважаеми колеги, при наличието на кворум, откривам днешното заседание на Комисията по правни въпроси.

Днешното заседание е със следния предложен дневен ред:

1. Обсъждане за второ гласуване на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за особените залози, № 49-302-01-9, внесен от Министерския съвет на 13 април 2023 г.

2. Обсъждане на предложение за провеждане на национален референдум с въпрос „Съгласни ли сте българският лев да бъде

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

3

единствена официална валута в България до 2043 година?“, ПГ-48-339-01-2, внесено от Инициативен комитет на граждани на 7 април 2023 г.

3. Обсъждане за второ гласуване на общ законопроект, № 49-353-03-6 от 26 май 2023 г., на приетите на 19 май 2023 г. на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-302-01-2, внесен от Министерския съвет на 13 април 2023 г., Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-354-01-3, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 19 април 2023 г., Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-354-01-4, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 19 април 2023 г., Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-302-01-25, внесен от Министерския съвет на 24 април 2023 г., Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-354-01-12, внесен от Росица Любенова Кирова и група народни представители на 26 април 2023 г., Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-354-01-21, внесен от Костадин Тодоров Костадинов и група народни представители на 3 май 2023 г. и Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 49-354-01-27, внесен от Христо Богомилов Терзийски, Томислав Пейков Дончев, Георг Даниелов Георгиев и Марин Василев Маринов на 5 май 2023 г.

Отделно от това, колеги, има постъпило разпореждане, което всички Вие сте получили на пощите си от председателя на Народното събрание: „На основание чл. 8, ал. 1, т. 17 и чл. 30, ал. 3 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание разпореждам: Комисията по правни въпроси на заседанието на 5 юли 2023 г. от 14,30 ч. в зала № 356 в сградата на Народното събрание на площад „Княз Александър I“ да включи като точка

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
„Административно обслужване“

първа от дневния ред Проект на декларация относно процедура за избор на нов главен прокурор № 49 -354-03-4, внесен на 30 юни 2023 г. от Бойко Борисов, Деница Сачева, Христо Иванов, Никола Минчев, Атанас Атанасов, Мустафа Карадайъ и Делян Пеевски.“

За това разпореждане сте уведомени.

Има ли изказвания по дневния ред?

Заповядайте.

РАЛИЦА АНГЕЛОВА: Благодаря, господин Председател.

Колеги, господин Председател, предлагам точка втора от дневния ред, който ни е изпратен на пощите, а именно „Обсъждане на предложение за провеждане на национален референдум с въпрос „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 г.“, да стане точка първа от дневния ред, предвид на обстоятелството, че се предшества от изключително подробен Законопроект, който ще бъде гледан на второ четене, с повече от 20 параграфа. Ще има предполагам значителен обем от изказвания, така че с оглед времева икономия, както на гостите, които виждам в залата и за които предполагам, че са дошли именно за тази точка, така и за оперативност на работата на Комисията, предлагам точка втора да стане точка първа. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, госпожо Ангелова.

Други изказвания по дневния ред? Не виждам.

Подлагам на гласуване така направеното процедурно предложение за разместване на точките.

За – 6, против – 3, въздържали се – 10.

Предложението не се приема.

Подлагам дневния ред на гласуване, колеги, с вече четири точки.

За – 16, против – ..., въздържали се – 2.

Дневният ред е приет.

Вярно с оригинала: .....
Ирица Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

5

По разпореждане на председателя на Народното събрание като точка първа ще разглеждаме:

ПРОЕКТ НА ДЕКЛАРАЦИЯ ОТНОСНО ПРОЦЕДУРАТА ЗА ИЗБОР НА НОВ ГЛАВЕН ПРОКУРОР № 49-354-01-4, ВНЕСЕНА НА 30 ЮНИ 2023 Г.

Не виждам никой от вносителите на декларацията. Все пак това не е проблем да разглеждаме декларацията.

Все пак някой от името на вносител дали иска да представи? Няма.

Господин Хамид, заповядайте.

ХАМИД ХАМИД: Благодаря Ви, господин Председател.

Уважаеми гости на Комисията, съвсем накратко мотивите за Проекта за декларацията. Те са породени от възникналото обществено напрежение и то доста висок градус, след освобождаването на главния прокурор от длъжност и откритата нова процедура по избор на нов главен прокурор. Наред с това е допуснато и образувано дело от Конституционния съд за проверка на противоконституционност на нормите, залегнали в Преходните и заключителни разпоредби на Наказателно-процесуалния кодекс, гласуван от Народното събрание последно, както и текстове от Закона за съдебната власт.

Поради това, както и водени от аргумента, че съставът на този ВСС е с изтекъл мандат, както и че голяма част от политическите партии водят задълбочени разговори вече в детайли за промени в Конституцията в Глава СЪДЕБНА ВЛАСТ.

Предлагаме на Вашето внимание тази декларация и молим да я подкрепите.

ПРЕДС. СТОЮ СТЕВ: Благодаря, господин Хамид.

Откривам дискусията, колеги.

Желаещи за изказване? Не виждам.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обособяване"

6

Подлагам на гласуване Проекта на декларация, която беше представена от господин Хамид.

За – 15, без против – 6, въздържали се няма.

С това Проекта на декларация има положително становище от Комисията по правни въпроси.

Преминаваме към **точка втора**:

ОБСЪЖДАНЕ ЗА ВТОРО ГЛАСУВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОСОБЕНИТЕ ЗАЛОЗИ, № 49-302-01-9.

Внесен от министерския съвет на 13 април 2023 г., приет на първо гласуван на 21 юни 2023 г.

По точка втора официални гости са: от Министерството на правосъдието госпожа Юлия Ковачева – заместник-министър, господин Любомир Талев – директор на дирекция „Съвет по законодателство“, госпожа Галина Димитрова – държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“. Здравейте.

Започваме с доклада, колеги.

Закон за изменение и допълнение на Закона за особените залози.

Комисията подкрепя / не подкрепя текста на вносителя за наименованието.

Изказвания? Не виждам.

Подлагам на гласуване наименованието на Законопроекта.

За – 21, против и въздържали се няма.

С това заглавието е прието.

По § 1 няма постъпили предложения.

Има ли изказвания по § 1. Не виждам.

Подлагам на гласуване § 1 по вносител.

За – 21, против и въздържали се няма.

С това § 1 е приет.

Вярно с оригинала:
Ирина Копева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

По § 2 имаме предложение за редакция, постъпило от референтите:

Първо, в т. 3 по отношение ал. 4, изречение второ, думат „могат да заменят“ с „може“.

В т. 5 по отношение на ал. 6 думата „ако“ се заменя с „когато“.

Мисля, че имате раздадени, колеги, предложенията.

Има ли изказвания по § 2? Не виждам.

Подлагам на гласуване § 2 с така изчетената техническа корекция.

За – 20, против – .., въздържали се – ...

Предложението е прието.

По § 3 няма постъпили предложения.

Колеги, желаете ли да вземете желание в дискусия? Не виждам.

Подлагам на гласуване § 3 по вносител.

За – 21, против и въздържали се няма.

Параграф 3 е приет.

По § 4 има предложение от народния представител Божидар Божанов, всички го имате пред Вас, няма да го чета, колеги.

Откривам дискусията.

Желания за изказване? Не виждам.

Имате желание за изказване, господин Чолаков. Заповядайте.

РАДОМИР ЧОЛАКОВ: По втора точка на предложението на господин Божанов. Аз разбирам сега, че той иска да направим препратка към Закона за електронното управление и по конкретно чл. 5, но съм се питал, колеги, винаги, от гледна точка на законодателна техника ми е съображението, утре чл. 5 в Закона за електронното управление ще стане чл. 6 или чл. 5а, или ще се появи нещо друго. Не е ли по-разумно да използваме общите формулировки като чрез електронни подпис или чрез цифров сертификат, вместо да препращаме към конкретен текст на някой

Вярно с оригинала: .....
Ирина Котева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

8

друг закон, който утре може да не е този и знаете, започваме в Преходни да изменяме и да допълваме. По 300 закона променяме заради едно изменение, което се случва.

Чисто принципно ми е съображението, не че имам нещо против. Бих предпочел текста на вносителя в буква „б“.

ПРЕДС. СТОЮ СТЕВ: Благодаря, господин Чолаков.

Реплики?

Заповядайте, господин Божанов.

БОЖИДАР БОЖАНОВ: Благодаря, господин Председател.

Квалифициран електронен подпис всъщност е само временно средства за идентификация и то като започнем да прилагаме Закона за електронните идентификации. Член 5 препраща към решение на Министерския съвет и подзаконови актове, където се урежда електронния подпис като вариант, тоест предложението е изцяло редакционно, по същество не променя нищо. Но, ако го оставим тук електронен подпис, когато имаме електронна идентификация, тогава, господин Чолаков ще трябва да го изменим пак, за да позволим и по реда на Закона за електронната идентификация, и затова препратката е към общата норма за идентификация за електронни услуги, която е Закона за електронното управление. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТЕВ: Благодаря, господин Божанов.

Госпожо Ковачева, искахте думата.

ЗАМЕСТИНИК-МИНИСТЪР ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Всъщност исках да кажа, че ние по принцип не възразяваме. Може би само да кажа, че госпожа Даниела Митева – изпълнителния директор на Агенцията по вписванията е тук и тя би могла да взема също отношение по текстовете, доколкото те пряко засягат работата на Агенцията по вписванията. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТЕВ: Ще добавим госпожа Митева.

Заповядайте, имате думата.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

9

ДАНИЕЛА МИТЕВА: Уважаеми господин Председател, уважаеми народни представители! Практически този въпрос с идентификацията е разрешен вече във всички регистри на Агенцията, така че неговата редакция, ако Вие прецените, че трябва да се случи в този текст, ние не възразяваме, за по-голяма прецизност, но е добре да знаете, че всъщност вече има ПИК на НАП, сертификат и електронен подпис, които не само де юре, а де факто са факт в регистрите на Агенцията. Само това допълнение исках да направя.

ПРЕДС. СТОЮ СТЕВ: Благодаря Ви.

Колеги, други изказвания? Не виждам.

Първо, подлагам на гласуване предложението на Божидар Божанов.

За – 5, против – 3, въздържали се – 13.

Предложението не се приема.

Подлагам на гласуване § 4 по вносител.

За – 21, против и въздържали се няма.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 4.

Няма постъпили предложения за § 5.

Желания за изказвания? Не виждам.

Подлагам на гласуване § 5 по вносител.

За – 21, против и въздържали се няма.

Параграф 5 по вносител е приет.

Няма постъпили предложения по § 6.

Изказвания, колеги? Не виждам.

Подлагам на гласуване § 6 по вносител.

За – 21, против и въздържали се няма.

Предложение от народния представител Божидар Божанов за създаване на § 5а.

Имате текста, колеги.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

10

Ако се приеме, има и предложение от референтите как следва да се редактира правно-технически.

Имате и предложението за редакция.

Има ли изказвания по предложението? Не виждам.

Господин Божанов, заповядайте.

БОЖИДАР БОЖАНОВ: С две думи. Става въпрос да има задължение в структуриран вид да се пази идентификатор (*шум и реплики*), например на МПС-та, защото ако ги няма в структуриран вид, съществува риск... (*Реплики.*)

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Извинявайте, господин Божанов.

БОЖИДАР БОЖАНОВ: Благодаря, господин Председател.

Това предвижда да има идентификатора на вписаното имущество структуриран вид, тъй като ако впишем едно МПС по неговия номер, е хубаво следващото вписване под същия номер да бъде засечено, че вече има такова вписване. Ако не е в структуриран вид, би позволило повторно вписване.

Доколкото разбирам регистърът е разработен по този начин, той позволява това нещо, просто да го уредим като задължение, тъй като, когато го няма, понякога деловодители, длъжностни лица си позволяват волности, така да се каже, и го вписват на други места, и това създава объркване.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря господин Божанов.

Реплики има ли, колеги? Не виждам.

Други изказвания? Не виждам.

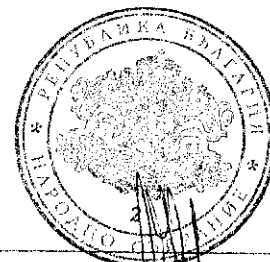
Закривам дискусията.

Подлагам предложението на народния представител Божидар Божанов за създаване на нов § 5а.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 5, против – 3, въздържали се – 13.

Предложението не се приема.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

По § 7 по вносител има правно-технически предложения за корекция на § 7.

Имате ги пред Вас, колеги.

Няма постъпили предложения от народни представители.

Откривам дискусия по § 7 по вносител.

Желания за изказване? Не виждам.

Закривам дискусията.

Подлагам на гласуване § 7 с правно-техническите корекции, които ги имате пред Вас.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 21, против и въздържали се – няма.

Параграф 7 по вносител с техническите корекции е приет.

По § 8 има постъпило предложение на народния представител Божидар Божанов.

Отделно от това има и предложение за технически корекции както на параграф по вносител, така и на предложението на господин Божанов, ако бъде прието.

Имате думата за изказване.

Господин Божанов, заповядайте.

БОЖИДАР БОЖАНОВ: Оттеглям предложението по съответния параграф, тъй като няма проблеми да остане, може да се уреди и подзаконов акт, който беше мотивът за внасяне.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Божанов.

Предложението е оттеглено.

Има ли други желаещи за изказване?

Заповядайте, госпожо Махаева.

МАРГАРИТА МАХАЕВА: Благодаря, господин Председател.

Колеги, моето изказване ще бъде във връзка с 10-годишния срок по чл. 27а и новата ал. 4.

Ние считаме, че този срок е неоправдано къс, вече се мотивирахме в пленарната зала защо е нецелесъобразен да

Вярно с оригинала: .....

Ирина Колева

Началник на отдел

“Административно обслужване”

10-годишен и защо искаме да бъде удължен. И затова предлагаме редакционна поправка този срок да бъде увеличен на 50 години. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, госпожо Махаева.

Реплики има ли към така направеното изказване?

Желаете думата, госпожо Митева?

Заповядайте.

ДАНИЕЛА МИТЕВА: Уважаеми господин Председател, уважаеми народни представители! Този текст е взимстван от уредбата, която е направена в Търговския регистър и е взет предвид фактът, ние на първо четене мисля, че го дискутирахме отново, че петгодишен е срокът на вписванията, а следващите пет години има нужда тези документи да се съхраняват, от гледна точка на някакви досъдебни или други дела, по които да се наложи да бъдат предоставени документи. По-дълъг срок от този би създал затруднения от гледна точка на материално-техническата база.

Вие знаете, че Агенцията има такъв проблем, защото непрестанно расте хартиеният масив, поради което ние считаме, че този срок е оптимален.

Но ако Вие прецените, можете да го удължите. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, госпожо Митева.

Желаете ли отношение?

Заповядайте.

МАРГАРИТА МАХАЕВА: Благодаря Ви.

Ние считаме, че с оглед на дигитализацията, която се извършва на тези документи, тези срокове, които посочихте не са актуални, не са резонни, затова и с оглед на делата, които се водят по Закона за особените залози, за тяхната продължителност, за предмета на вписване, за тяхната висока финансова стойност, считаме, че не е коректно след този срок да бъдат унищожавани такива важни доказателства по отношение на тези важни дела.

Вярно с оригинала: .....

Ирина Колева

Началник на отдел

"Административно обслужване"

Затова Ви моля да подкрепите нашето предложение за 50-годишен срок. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Правите редакционно предложение в момента в Комисията срокът да стане 50 години.

Добре, колеги, ще го подложа на гласуване.

Други изказвания, колеги? Не виждам.

Закривам дискусията.

Беше направено в Комисията, колеги, редакционно предложение: срок 10 години да се замени със срок 50 години.

Нали така, колеги?

Първо подлагам на гласуване така направеното предложение в Комисията.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 6, против – 2, въздържали се – 13.

Предложението не се приема.

Подлагам на гласуване § 8 по вносител с техническата корекция думите: „могат да се заменят“ с „може“.

Колеги, който е „за“, моля да гласува.

За – 15, против – няма, въздържали се – 6.

Параграф 8 по вносител е приет.

По § 9 няма постъпили предложения.

Колеги, желание за изказвания? Не виждам.

Закривам дискусията за § 9.

Моля, който е „за“ § 9, да гласува.

За – 21, против и въздържали се – няма.

Предложението се приема.

По § 10 по вносител няма постъпили предложения.

Колеги, изказвания?

Тогава, колеги, директно ще докладвам и § 11, 12, 13, по които няма постъпили предложения.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

19

Има ли желание за изказване по така докладваните параграфи, колеги? Не виждам.

Закривам дискусията.

Подлагам анблок на гласуване параграфи от 10 до 13 включително.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 21, против и въздържали се – няма.

Параграфите са приети.

По § 14 има предложение на народния представител Божидар Божанов.

Има и направени предложения за правно-технически корекции, които всички виждате пред Вас.

Има ли желаещи за изказване? Не виждам.

Извинявайте, госпожо Ковачева, заповядайте.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Благодаря, господин Председател.

От името на Министерството на правосъдието заявявам, че подкрепяме направеното предложение на народния представител Божидар Божанов.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, госпожо Ковачева.

Други изказвания? Не виждам.

Закривам дискусията.

Подлагам на гласуване предложението на народния представител Божидар Божанов.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 5, против – няма, въздържали се – 16.

Предложението не се приема.

Подлагам на гласуване § 14 с предложената правно-техническа корекция.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 21, против и въздържали се – няма.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

15
Предложението е прието с правно-техническата корекция.

По § 15 отново имаме правно-техническа корекция.

Имате я пред Вас.

Желаещи за изказване? Не виждам.

Закривам дискусиата.

Подлагам на гласуване § 15 по вносител с така направената правно-техническа корекция.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 21, против и въздържали се – няма.

Параграф 15 с правно-техническата корекция е приет.

По § 16 има предложение за правно-техническа корекция отново.

Мисля да докладвам и § 17, по който има предложение, постъпило от народния представител Божидар Божанов, както и отново, ако предложението на господин Божанов бъде прието, има предложение за правно-техническа корекция на неговото предложение.

Откривам дискусиата по тези два параграфа.

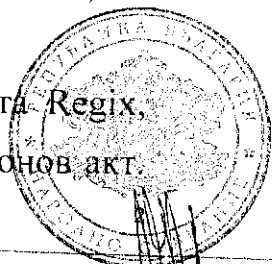
Колеги, има ли желание за изказване?

Господин Божанов, заповядайте.

БОЖИДАР БОЖАНОВ: Благодаря, господин Председател.

Тук реално съм предложил и аз правно-технически корекции. По същество нищо не се променя. Но тъй като текстът е по вносител, вменява задължения със закон на регистри, а не на органи на власт, и включително имената на някои регистри са неправилно реферирани – на български лични документи, на МПС-та, предлагам да приемете тези редакции. Те, пак казвам, не са по същество, не променят нищо, освен формулировките.

Най-особената част е, че се реферира към системата **Regix**, която обаче не е уредена нито в закон, нито дори в подзаконен акт.

Вярно с оригинала: .....
Урлина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

16

По име тя е уредена по друг начин, така че изцяло редакциите са ми технически.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Божанов.

Реплики – има ли към така направеното изказване? Не виждам.

Други изказвания, колеги? Не виждам.

Закривам дискусията.

Подлагам на гласуване предложението на народния представител Божидар Божанов.

Моля, който е „за“ предложението, да гласува.

За – 5, против – 4, въздържали се – 12.

Предложението не се приема.

Сега подлагам на гласуване параграфи 16 и 17 с направената правно-техническа корекция в § 16. Параграфите са по вносител.

Моля, който е за тези изчетени параграфи, да гласува сега.

За – 21, против и въздържали се – няма.

Параграфи 16 и 17 са приети.

След това, колеги, има грешка в Доклада – в номерацията.

Следва § 18. Няма постъпило предложение за § 18.

Всички параграфи надолу трябва да се преномерират.

По § 19 има предложение от народния представител Божидар Божанов.

Мисля дотук да приключим за момента с докладването на параграфите.

Има ли желание за изказване, колеги?

Господин Божанов, заповядайте.

БОЖИДАР БОЖАНОВ: Изцяло отново техническо предложение.

Има термин в предложения законопроект, който не е уреден какво точно значи, а именно „уникален идентификатор на залогодател“. Дефиницията е взета от подзаконовия акт по

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колеза
Началник на отдел
"Административно обслужване"

14

прилагането на Закона, така че мисля, че няма проблем да се подкрепи.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Божанов.

Други изказвания? Не виждам.

Закривам дискусията.

Подлагам на гласуване така докладваните параграфи.

Моля, който е „за“, да гласува. (Реплики.)

Извинявайте. Отменям това гласуване.

Колеги, първо подлагам на гласуване постъпилото предложение на народния представител Божидар Божанов.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 5, против – 4, въздържали се – 12.

Предложението не се приема.

Подлагам на гласуване така докладваните параграфи по вносител.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 21, против и въздържали се – няма.

Параграфи 18 и 19 са подкрепени от Комисията.

Заклучителни разпоредби.

Комисията подкрепя/не подкрепя текста на вносителя за наименованието на подразделението.

Изказвания? Не виждам.

Подлагам на гласуване наименованието на подразделението.

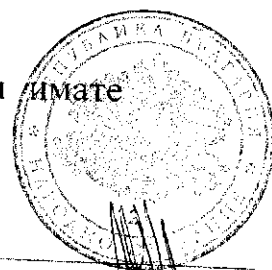
Който е „за“, моля да гласува.

За – 21, против и въздържали се – няма.

По параграф 19, който ще бъде преномериран, имаме предложение от народния представител Божидар Божанов.

И имаме правно-техническа корекция, която всички имате пред Вас.

Изказвания? Не виждам.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

Агенцията желае ли да вземе отношение по предложението на господин Божанов?

Заповядайте, госпожо Ковачева.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Благодаря, господин Председател.

Уважаеми народни представители, моля да подкрепите направените предложения по отношение на промяната на датите, така, както са посочени от народния представител Божидар Божанов. Искам да кажа, че Централният регистър, особените залози вече функционира към Агенцията по вписванията.

За да приведем в съответствие съществуващото положение с правното, моля да подкрепите предложените изменения от народния представител Божидар Божанов, така, както са визирани в текстовете. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, госпожо Ковачева.

Изказвания, колеги? Не виждам.

Закривам дискусията.

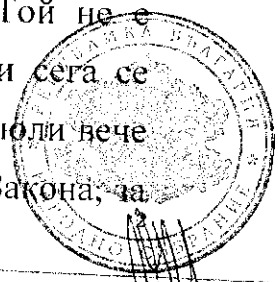
Подлагам на гласуване постъпилото предложение от народния представител Божидар Божанов.

За – 11, против – , въздържали се – .

Колеги, отменям това гласуване.

Колеги, ако искате от Министерството вземете официално думата да обясните на народните представители. *(Реплики.)*

РАДОМИР ЧОЛАКОВ: Извинявайте, господин Председател, какво значи това сега? Значи питаме Агенцията, питаме Министерството да ни обяснят, какво правим? В Закона е записано, че Регистърът трябва да почне да работи на 31 март. Той не е започнал да работи на 31 март, ако правилно разбирам и сега се предлага да се заяви с 1 юли, а 1 юли е минал само че на 1 юли вече нашия регистър е работил. Тоест Вие искате да променим Закона, за

Вярно с оригинала: .....
Ирлина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

19

да се върнем на един Ваш пропуск със задна дата, който обаче не е пропуск, защото то е свършено.

Вас, какво Ви притеснява всъщност, че ще дойде прокурора, че сте нарушили Закона и Регистърът не е почнал на 31 март, а е почнал, например на 12 април, какво точно Ви притеснява? Защо я правим тази въртележка и приемаме в момента, че нещо влиза в сила от 1 юли, а ние го приемаме от 5 юли? Защо го правим? Какво Ви успокоява точно? Разбирате ли?

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Чолаков.

Госпожо Министър, имате думата.

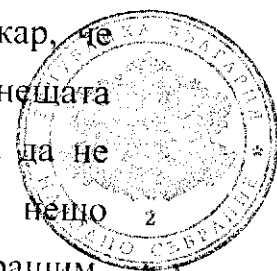
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ЮЛИЯ КОВАЧЕВА:

Уважаеми господин Председател, уважаеми народни представители! На 1 юли 2023 г. започна воденето на Централния регистър на особените залози от Агенцията по вписванията. Съгласно действащия Закон това, трябваше да се случи на 1 януари 2023 г. В целия този период между 1 януари и 1 юли се извършваха вписвания в Централния регистър на особените залози към Министерството на правосъдието. За да може да има правна сигурност за вписванията през този период е коректно и подкрепяме направеното предложение от народния представител датата в Закона да бъде 1 юли 2023 г. Затова се обръщаме с молба към Вас да подкрепите това предложение.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Господин Караджов, заповядайте.

ГРОЗДАН КАРАДЖОВ: Сега като слушах разясненията на Агенцията също смятам, че трябва да подкрепим това, макар, че първоначално не го подкрепих точно, защото ми се видя, че нещата са крайно нелогични. Трябва да подкрепим тези усилия, за да не остане капка съмнение, че вписаните данни се крепят на нещо незаконно. По този начин, ако не го направим ще застрашим, някакви обикновени хора, които са си завели, фактически няма

Вярно с оригинала: .....
Ирина Котева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

постигнем нищо друго освен да навредим на наши съграждани, евентуално при това. Нека да проявим разбиране. Тук се обръщам към колегите да проявим разбиране. Благодаря Ви.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Караджов.

Заповядайте, господин Чолаков, за реплика.

РАДОМИР ЧОЛАКОВ: Не мога да споделя това виждане, господин Стоев, по следната причина. Това предложение се внася от народен представител. Ако е вярно това, което казва държавната администрация – то наистина има проблем, който държавната администрация трябва да сезира Народното събрание и тя да е вносител. Не мога да разчитам на това, че народен представител в момента внася нещо, за да санира, някакви евентуални пропуски. Съжалявам, но Министерският съвет, ако искаше, трябваше да го внесе това нещо той.

Така че продължаваме да имаме нашите съмнение, дали изобщо е необходимо да се прави тази промяна и то внесено от народен представител.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Чолаков.

Втора реплика – господин Божанов.

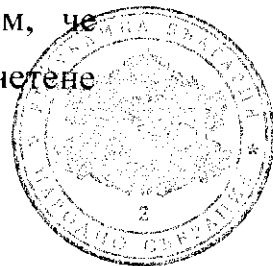
БОЖИДАР БОЖАНОВ: Благодаря, господин Председател.

Ясно е, че Министерският съвет не може да внася предложение между първо и второ четене. В случая като народен представител, който имам това право внесох съгласувано с Министерството и с Агенцията тези срокове. Не съм си ги измислил, както вижте и те подкрепят. Ако в Правилника запишем, че Министерският съвет може да предлага между първо и второ четене с удоволствие няма да го правя.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Още една реплика от господин Иванов.

МИРОСЛАВ ИВАНОВ: По принцип репликата, трябва да изрази несъгласие, но съм абсолютно съгласен с това, което каза

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

господин Караджов. В крайна сметка ние трябва да уредим едни обществени отношения. Тук не става въпрос, дали едно предложение е направено от конкретен народен представител, господин Чолаков.

В крайна сметка правната сигурност като понятие, като термин в правото е да бъде известна на всеки един от нас. Тук говорим за търговския оборот. Не бива да задълбочаваме проблема, който самите ние сме създали, защото този законопроект чака да бъде приет още от Четиридесет и седмото, ако не ме бърка паметта или най-малко от Четиридесет и осмото народно събрание. В Четиридесет и седмото приехме изменение в този закон, приехме удължаваме на срока, в който трябва да работи Регистъра. Ангажимент, който самите ние не успяхме да изпълним по една или по друга причина.

Все пак институциите днес са тук и те признават, каква е реалната ситуация. От гледна точка, действително на правна сигурност по-разумно е да приемем това предложение, колеги. Благодаря за вниманието.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, господин Иванов.

Дуплика, господин Караджов.

ГРОЗДАН КАРАДЖОВ: Уважаеми господин Председател, уважаеми колеги! В дубликата ще кажа нещо, което мисля, че всеки вътрешно си го мисли. Наистина има малко роднински вариант тук – Министерството през може би министъра, една и съща политическа конфигурация и това е дразнещо за народните представители, защото в края на краищата това не е правилния ред.

Правилният ред е повече от два до три месеца е процедурата през Министерския съвет. Бил съм в тази позиция и знам, някои спешни мерки, които трябваше да се направят по няколко месеца се мотаеха.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Копева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

Така че бих призовал за последен път, колегите, които изпитват резерви да погледнат на нещата откъм ъгъла на ползвателите на този регистър и утвърдим тези правоотношения. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, господин Караджов.

Госпожо Атанасова, имате думат.

ДЕСИСЛАВА АТАНАСОВА: Благодаря Ви, господин Председател.

Уважаема госпожо Заместник-министър, уважаеми гости! Този законопроект внася в различни вносители, в различни легислатури на българския парламент е познат и за Комисията по правни въпроси, а и за голяма част от нас. Въпросът с дейността на Регистъра и с изработването на цялостната система не стои от днес. Госпожа Надежда Йорданова още е отговаряла на мой въпрос за парламентарен контрол. *(Реплики.)* Да, Регистър Булстат, тогава.

Регистърът на особените залози със заявените срокове също е въпрос, който сме обсъждали преди и с министър Крум Зарков и неслучайно този законопроект на 13 април е приет от Министерския съвет. Не юни, когато се гледа на първо четене в пленарната зала. Държа да го отбележа, защото неправилно според мен беше обвинена Комисията по правни въпроси, че саботирала по някакъв начин приемането му. *(Реплики.)*

Господин Иванов, ако исках да Ви направя реплика или да се обърна лично към Вас, щях да го направя.

Този законопроект е внесен на 13 юни от Министерския съвет. От 13 юни до днес, 5 юли има достатъчно време да може Комисията по правни въпроси да се организира и заедно с Министерството на правосъдието, и с Агенцията да реализира разпоредбите така, както вероятно е по-коректно да се прилагат с оглед на сигурност, и на вписванията, и на информацията, и на вписващите. Обаче съм против съм обаче адхок в момента, някак си да се вземат решения

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

само защото държавната администрация не си е изпълнила ангажиментите прекалено дълго време. Особено с оглед на факта, че днес сме 5 юли. Няма, никаква сигурност, кога този законопроект ще влезе в пленарната зала? Кога ще бъде гласуван? Кога ще бъде обнародван?

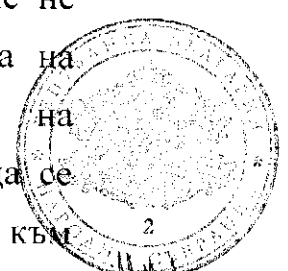
Затова считам, че по-скоро трябва да влиза в сила три дни след обнародване в „Държавен вестник“, а не със задна дата 1 юли 2023 г., която е била предвидена на 1 април 2023 г. Да не говорим, че има изключения за 1 януари 2023 г. Преди седем месеца е била тази дата. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Реплики – госпожо Ковачева, заповядайте.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Уважаеми господин Председател, уважаеми дами и господа народни представители! Приемам критиките, които отправяте към Министерството на правосъдието, но съм длъжна да кажа, че Централният регистър за особените залози е една информационна система, която е изключително сложна и се оказа, че е необходимо повече технологично време за нейното въвеждане и пускане в реална експлоатация, така че да бъде гарантирана правната сигурност на търговския оборот.

Извън това, съгласно Законът, който влезе в сегашната му редакция в сила от 1 януари 2023 г. всички вписвания, заличавания и отбелязвания в Централния регистър за особените залози следваше да се извършва в Информационната система, която би следвало да функционира към Агенцията по вписванията. Поради това, че не беше възможно пускането ѝ в експлоатация поради липсата на готовност на самата информационна система по-силата на подзаконовите нормативни актове, вписванията продължиха да се извършват от Централния регистър за особените залози към Министерството на правосъдието. Това продължи до 1 юли, когато

Вярно с оригинала: .....
Началник на отдел
"Административно обслужване"
Ирина Колева

2

информационната система започна да функционира към Агенцията по вписванията.

Това е смисълът на измененията, които се предлагат на Вашето внимание. Това е значението на датата 1 юли. Това е важно за гражданския оборот. Въпреки, че е възможно да не сме подхождали по най-добрия законодателен подход, моля да подкрепите предложението на господин Божанов. То е изцяло в синхрон със съществуващото положение. Ще уреди правното положение. Ще позволи да функционира системата и занапред, без да създава, каквито и да било съмнения във валидността на извършените правни действия. Благодаря Ви.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, госпожо Ковачева.

Господин Чолаков, заповядайте.

РАДОМИР ЧОЛАКОВ: Само с едно изречение. Нека, колеги, да си обясним не толкова между нас си, колкото може би на присъстващите и на гражданите защо го водим този дебат, който на пръв поглед изглежда несъществен.

Ако си спомняте още в предишната легислатура по-аналогичен повод в Правната комисия си казахме, защото народните представители са разумни хора, че понякога администрацията в законопроектите, които внася поставя срокове, които тя обективно не може да изпълни. Ние ги гласуваме на доверие, след което администрацията казва: то ние не можем да изпълним срока. Може ли да променим Закона? Нещо с което ние не сме съгласни. По-добре е да си дава администрацията по-дълги срокове. Да не изпада в комсомолски устрем, как тук петилетката ще я изпълним за три дни, защото не може. Да си пуска по-дълги срокове, за да не се поставя Народното събрание в тази ситуация, в която се намирахме и преди, и сега – ами, ние не сме спазили срока, Вие променете Закона, защото иначе сме нарушили Закона. Няма да ни предлагате

Вярно с оригинала: .....

Ирина Колева

Началник на отдел

"Административно обслужване"

25

закопи със срокове, които не може да спазите. Това е първият урок, който трябва администрацията много добре научи.

Вторият урок, който администрацията, трябва много да научи – извинявайте, че говоря по този начин, но мисля, че достатъчно време вече работим заедно и с администрацията, включително, за да можем да си позволим да си казваме неща малко в по-прав текст. Не пропускайте текстовете в законопроекта, които внасяте. Защото такъв казус пак имахме. Спомнете си по Законопроекта на Министерството на правосъдието беше пропуснало един цял член и се опита, някой от нас да го предложи на основание чл. 80, ако не се лъжа от Правилника. Ние тогава отказахме и то беше отново указание към администрация. Недейте да пропускате.

Този законопроект сега е внесен на 16 юни, то още на 16 юни администрацията е можела да предвиди други срокове, които да посочи. Тя да ги посочи, а не народният представител – уважаваният колега Божанов, тя е трябвало да предложи изменението на сроковете и да ги пусне по-дълги, колкото трябва или да направи каквото трябва, и ние сме щели да го спазим.

Така че смисълът на цялата тази дискусия е да бъде уважавано народното представителство и да не бъде подлагано на неприятното усещане, че понеже администрацията не е спазила някакъв законоустановен срок или понеже тя е пропуснала нещо да уреди в Законопроекта, ние в момента трябва да ѝ санираме пропуските и грешките. Ето това е смисълът на дискусията. Тя има чисто приятелски, доброжелателен, указателен характер.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Реплики?

Госпожо Йорданова, заповядайте.

НАДЕЖДА ЙОРДАНОВА: Благодаря, господин Председател.

Уважаема госпожо Заместник-министър, уважаеми колеги! Аз не вземам тази реплика, за да противореча на колежата Чолаков.

Вярно с оригинала: _____
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

26

Действително ние трябва да направим необходимото да дисциплинираме администрацията.

Също така няма да споря, че това, което се случва като законодателна техника и процес не е най-доброто, защото действително Министерският съвет април месец, когато е внесен Законопроектът, е можел да съобрази тези обстоятелства.

От друга страна обаче, искам да кажа, че ние ако не подкрепим това предложение с идеята да накажем администрацията, ние всъщност не наказваме администрацията, наказваме гражданите и стопанския оборот, като, за съжаление, действително не вземаме решение в интерес на правната сигурност.

Правната техника е ужасна. Такъв тип законодателен процес не трябва да се допуска. Аз съм абсолютно за това и трябва да положим всички усилия най-сетне, ако не съвсем да спрем, максимално да ограничим тези случаи. Но нека с идеята, че сякаш ние наказваме администрацията, всъщност да не накажем гражданите, бизнеса и сигурността на стопанския оборот.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, госпожо Йорданова.

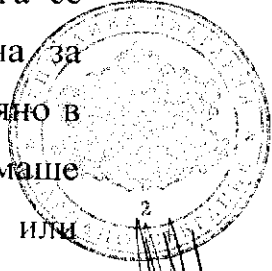
Други реплики?

Само да довършим процедурата и ще Ви дам думата.

Имате право на дуплика, господин Чолаков. Извинявайте.

Реплика има от господин Балачев.

БРАНИМИР БАЛАЧЕВ: Госпожо Заместник-министър, понеже говорим за това, че нещо не е свършено както трябва, или поне така изглежда от това, което разглеждаме в момента, моят въпрос към Вас като реплика е – бихте ли ми казали, откога се подготвя всъщност това изменение и допълнение на Закона за особените залози, кои са работили по него и колко пъти е внасяно в Народното събрание, за да видим дали действително това, че имаше един постоянен цикъл от, за съжаление, избори е причината или просто е имало някакви други основателни ~~причини~~ или

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

неоснователни причини, които да доведат до това, че днес да умуваме върху нещо, което според мен е абсолютно ясно.

Няма как Закона да го върнем със задна дата, това противоречи на Закона за нормативните актове, от една страна. И от друга страна, в края на краищата ние трябва да направим така, че всички правни субекти да се запознаят с него, за да могат след това да го спазват.

Така че въпросът ми е откога е подготвен и коя е причината, за да стигнем до това, че да се пропуснат два срока?

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви за репликата.

От Министерството искате ли думата? Заповядайте.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Уважаеми господин Председател, уважаеми дами и господа народни представители! На тази реформа началото е сложено през 2016 г. Още тогава Законът е предвидил отлагателен срок, за да може да бъде прехвърлена информационната система за Централния регистър за особени залози към Агенцията по вписванията. (Реплики.) Моля да ме извините, аз говоря строго по нормативната уредба и развитието ѝ през годините.

Последното внасяне на Законопроекта в редакциите, които днес гласувахте и с предложения за ново отлагане беше в края на миналата година. Извинявайте, нямам пред мен справка с дати, затова си позволявам да говоря по този начин.

За съжаление, поради приключване на парламентарната дейност на предходното Народно събрание Законопроектът не беше гласуван на второ четене в пленарната зала, след като беше минал през комисиите.

Междувременно поради сложността на дейностите, които трябваше да започнат да се извършват по електронен път и съответно да функционира информационната система, с което е свързано прехвърлянето на Централния регистър за особени залози

Вярно с оригинала: .....

Ирина Колева

Началник на отдел

"Административно обслужване"

28

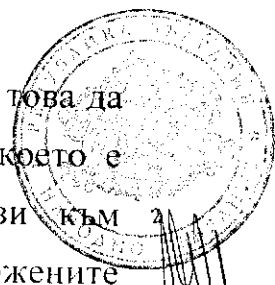
към Агенцията по вписванията, се наложи да бъде отложено за пореден път нейното действие.

И тук искам да Ви уверя, че всички усилия, които е можело да бъдат положени от двете страни по изпълнението на този проект, имам предвид Агенцията по вписванията като възложител, „Информационно обслужване“ като изпълнител, съответно от страна на Министерството на правосъдието са били положени. В края на краищата информационната система е факт и функционира успешно от 1 юли.

Не бих си позволила да вменявам вина на когото и да било както от страна на възложителя, така от страна на изпълнителя. Напротив, искам да кажа, че беше работено денонощно в буквалния смисъл на това понятие. Това беше реалността в тези няколко месеца до 1 юли.

Понеже не може да спре гражданският оборот докато системата бъде внедрена и пусната в експлоатация, така че да гарантира извършването на вписванията и заличаванията в регистъра по електронен път, продължиха вписванията в Централния регистър по особени залози към Министерството на правосъдието. Искам да Ви уверя, че в тези шест месеца не е имало никакъв проблем при функционирането на Централния регистър за особени залози към Министерството на правосъдието. Напротив, добросъвестно и отговорно всички служители изпълняваха задълженията си до 30 юни включително. Към настоящия момент всички данни от Централния регистър за особени залози към Министерството на правосъдието са прехвърлени към Агенцията по вписванията.

За да бъдат валидирани, доколкото Законът изискваше това да се случва от 1 януари 2023 г., на законово ниво всичко, което е осъществено от Централния регистър за особени залози към Министерството на правосъдието до 30 юни, са предложените

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
„Административно обслужване“

редакции с промени в датите, така както са внесени от народния представител Божидар Божанов.

Ако трябва някой да носи отговорност, съм аз, защото аз съм тук днес пред Вас и аз докладвам за всичко, което се е случило. Благодаря Ви.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, госпожо Ковачева.

Дуплика – господин Чолаков, след това госпожа Рангелова.

РАДОМИР ЧОЛАКОВ: Хубаво стана, че чухме това обяснение, колеги, за да мога и аз да си формулирам репликата към госпожа Йорданова.

Ако забелязвате, госпожо Йорданова, аз през цялото време в изказванията си използвам термина „администрация“, а не „политическо ръководство“. В никакъв случай никога не мога да обвиня политическото ръководство на Министерството, в случая на правосъдието, на което и Вие сте била министър, защото си даваме сметка на какво сте била подложена. Така че продължавам да използвам термина „администрация“, изключвам „министър“ изрично. Министърът подписва това, което администрацията му дава.

Хубаво е от време навреме да се казва „аз съм виновен“, защото така ни олеква на всички.

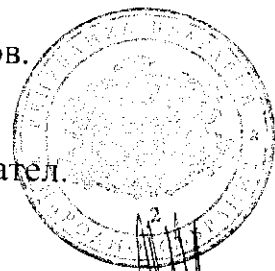
Аз ще подкрепя този член заради Вас, между другото, но не мога да насилвам съвестта на колегите, защото според мен някои от тях продължават да смятат, че това, както и Вие казахте, не е нормална законодателна техника и не може да бъде подкрепяно просто така.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Чолаков.

Процедура – госпожо Рангелова, заповядайте.

ЦВЕТА РАНГЕЛОВА: Благодаря Ви, господин Председател.

Процедурата ми е следната.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
„Административно обслужване“

Колеги, правя предложение за прекратяване на дебатите. Нали осъзнавате всички, че сме на „Преходни и заключителни разпоредби“ и от половин час обсъждаме две предложения, които касаят конкретни срокове. Чуха се достатъчно мнения, всеки е формирал вече своето убеждение как да гласува, така че считам за безпредметно продължаване на дебатите и правя процедура да се прекратят.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Подлагам на гласуване прекратяването на дебатите.

За – 20, против и въздържали се няма.

Предложението е прието, дискусиата е прекратена.

Подлагам на гласуване предложението на народния представител Божидар Божанов.

За – 16, против - ....., въздържали се – 3.

Предложението е прието.

Гласуваме § 19 по вносител с така приетото процедурно предложение и с направената техническа корекция.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 20, против и въздържали се няма.

Параграф 20, който ще бъде преномериран. Не виждам предложения.

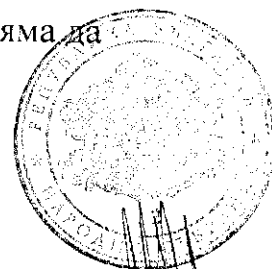
Параграф 21. Има постъпило предложение от господин Божанов. Ще докладвам и последното предложение, което е на народния представител Божидар Божанов. И преди да Ви дам думата ще запитам господин Божанов дали поддържа направеното предложение, тъй като тези негови предложения бяха отхвърлени.

БОЖИДАР БОЖАНОВ: Ако го оттегля, после в залата няма да може да го гласуваме, така че нека да остане.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Така е, колега.

Колеги, има ли желание за изказване? Не виждам.

Закривам дискусиата.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

31

Първо, ще подложа на гласуване предложението на народния представител Божидар Божанов в § 21 думите „1 април 2023 г.“ да се заменят с „1 юли 2023 г.“.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 17, против – ..., въздържали се – 2.

Предложението се приема.

След това, подлагам на гласуване предложението на народния представител Божидар Божанов относно параграфи 5а и § 14.

Моля, който е „за“, да гласува.

Правилно господин Божанов отбеляза, че ако ги оттегли, няма да влязат в доклада за второ гласуване в залата, където могат да бъдат подкрепени останалите предложения.

Който е „за“, моля да гласува.

За – 5, против – 5, въздържали се – 10.

Предложението не се приема.

И сега подлагам на гласуване § 20 и § 21 с приетата корекция по вносител.

Моля, който е „за“, да гласува.

За – 20, против и въздържали се няма.

С това Законопроектът е приет на второ гласуване от Комисията и с това изчерпахме тази точка.

Заповядайте, господин Балачев.

БРАНИМИР БАЛАЧЕВ: Господин Председател, извинявам се много. Аз понеже закъснях, тъй като имах и други задачи, струва ми се, че днес е 5 юли, това е първото заседание на Комисията в новия месец, и доколкото си спомням, съгласно нашия Правилник днес трябваше да бъде министърът тук и да задаваме актуални въпроси. Може би има някаква извинителна причина, поради която не е при нас, но аз държа този парламентарен контрол в Комисията да се осъществи. Това ще Ви моля да го осигурите за следващото заседание.

Вярно с оригинала: .....
Ирича Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

32

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Господин Балачев, уместна Ви е процедурата. Ще говорим съответно това изслушване да се направи като първа точка в следващото редовно заседание на Комисията – следващата сряда.

БРАНИМИР БАЛАЧЕВ: Апелирам министърът да бъде уважителен към Комисията все пак.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Разбира се.

Колеги, преминаваме към **точка трета** от дневния ред, а именно:

ОБСЪЖДАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ С ВЪПРОС „СЪГЛАСНИ ЛИ СТЕ БЪЛГАРСКИЯТ ЛЕВ ДА БЪДЕ ЕДИНСТВЕНА ОФИЦИАЛНА ВАЛУТА В БЪЛГАРИЯ ДО 2043 ГОДИНА?“, ПГ-48-339-01-2. Внесено е от Инициативен комитет на граждани на 7 април 2023 г.

Колеги, за представяне на предложението от Инициативния комитет, господин Николов, виждам Ви, че присъствате. Вие ли ще представите? Заповядайте.

ДЕЯН НИКОЛОВ: Благодаря, господин Председател.

Дами и господа народни представители, гости, представители на медиите! За протокола – Деян Николов. Освен народен представител съм и член, и говорител на Инициативния комитет за провеждане на национален референдум с въпрос „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в Република България до 2043 г.?“

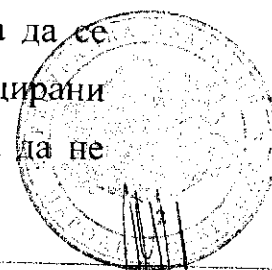
Излишно е, предполагам, да казвам, че този въпрос е изключително ключов и стратегически не само за икономиката и финансите на страната, но и засяга на практика всеки един български гражданин. Изобщо не говорим просто за замяна на една хартийка с друга, а говорим за бъдещето на финансовата система в България и до голяма степен определяне на монетарната политика.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Администрация за гражданско обслужване"

От тази гледна точка ние като инициативен комитет бяхме възмутени от начина, по който България тръгна да взима едно такова решение без обществено допитване и без на практика народът ни да се произнесе по така важен и ключов въпрос. Точно поради тази причина ние минахме през една много дълга и тежка процедура, законова, по Закона за прякото участие на гражданите във властта и в рамките на три месеца събрахме над 604 хил. подписа. Тази подписка започна на 10 януари, като сме спазили абсолютно всички законови срокове и рамки. Събрахме, както казах, малко над 600 хил. подписа, след това внесохме подписката за разглеждане в Народното събрание, където минахме през процедура за установяване на валидността на хартиените подписи, която също мина успешно. Впоследствие беше разгледана подписката и от ГРАО, където бяха потвърдени валидността на данните на над 471 хил. българи. Съответно имаме всички законови основания на практика в момента да бъдем на етап вземане на решение за провеждане на национален референдум по темата, като днес ще представя пред Вас накратко част от мотивите, които ние сме внесли. Надявам се, че всички сте ги чели, няма да ги изчитам абсолютно всички, но ще засегна една от важните теми, по която предполагам, че ще има дебат, а именно дали така зададеният въпрос е законосъобразен, предвид че това се обсъждаше от различните политически формации в общественото пространство.

Затова ще си позволя да прочета една малка част от мотивите, където на практика разглеждаме правната рамка както в България, така и най-вече на европейско ниво, защото, както знаете, има едно ограничение в Закона за референдумите, което не позволява да се провеждат допитвания до народа по вече ратифицирани международни договори, по които България е страна. Но, за да не губя прекалено много време, ще изчета няколко неща.

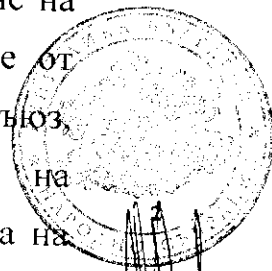

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

34

Съгласно Договора за присъединяване на България към Европейския съюз и чл. 5 от Протокола към него България участва в така наречената дерогация в икономическия и паричен съюз от датата на присъединяване към Европейския съюз. По силата на чл. 139, § 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз държави с дерогация са онези държави членки, за които Съветът на Европейския съюз не е решил, че отговарят на необходимите условия за приемане на еврото. Това означава, че по силата на Договора за присъединяване към Европейския съюз и Договора за функциониране на Европейския съюз България поема ангажимент да въведе еврото като парична единица. Този ангажимент не е предмет на настоящото предложение за провеждане на национален референдум с посочения въпрос.

Заедно с това подписаните от България международни договори, от една страна, и правото на Европейския съюз, от друга, не определят конкретен срок, в който държавите с дерогации имат задължение да въведат еврото като официална валута. Напротив, Договорът за функциониране на Европейския съюз акцентира върху необходимостта дерогацията за дадена държава да се отмени, тоест националната валута да бъде заменена с еврото там, едва след като Съветът на Европейския съюз вземе решение, че държавата вече отговаря на необходимите условия и критерии, заложиени в съответните договори, в това число, ако е постигната висока степен на устойчива конвергенция, или иначе казано, сближаване с еврозоната и икономиките от еврозоната. При отсъствието на ангажимент за определен конкретен посочен срок за премахване на националната валута и въвеждането на еврото в подписаните от България международни договори и в правото на Европейския съюз, то предметът на настоящото предложение за провеждане на национален референдум е съобразен съответно с ограниченията на

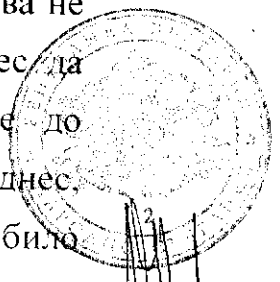

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

чл. 9, ал. 2, 3 и 4 от Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление.

При отсъствието на ангажимент за определен конкретен посочен срок за премахване на националната валута и въвеждането на еврото в подписаните от България международни договори и в правото на Европейския съюз, то предметът на настоящото предложение за провеждане на национален референдум е съобразен съответно с ограниченията на чл. 9, алинеи 2, 3 и 4 от Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление, което на практика, най-вероятно, са съображенията на по-голямата част от Комисията тук.

Така че от тази гледна точка е важно да се каже, че България няма определена дата за членство за влизане в еврозоната. Тук мога да Ви вкарам в една хипотеза – дори да отговаряхме на критериите, икономическите критерии, които са заложиени в Маастрихтския договор, по който ние сме страна чрез присъединяването на България, влизането на България в Европейския съюз, на практика изпълнението на тези критерии няма автоматично действие и не определя автоматично датата, на която България ще приеме еврото и ще влезе в еврозоната. Съответно дори да изпълним тези критерии, предстои договаряне между България от една страна и от друга страна Съвета на Европа, Европейската комисия, Европейската централна банка и страните членки от коя дата България да стане членка. Този процес все още не е минал и от тази гледна точка ние предлагаме референдум по нещо, което все още не е ратифицирано с международен договор. България няма такъв ангажимент. Затова не нарушаваме законодателството и аз наистина се надявам днес да спазим закона, защото референдумът и прякото допитване до гражданите е възможно най-демократичния принцип. И ако днес, точно Правна комисия си позволи да наруши закона, би било изключително притеснително накъде върви

управлението на
Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

36

страната, накъде върви демокрацията в страната и общо взето, ако не спазване законите мисля, че тогава няма смисъл нищо останало, което ние правим тук в Народното събрание.

По отношение на демократичната обосновка, нещо което също сме засегнали в нашите мотиви, мога да кажа също няколко неща.

България е една от малкото държави, в които пряко или косвено до момента не е проведен референдум по отношение на еврозоната. Има проведени редица изследвания, които показват, че много държави, да не кажа всички без две – България и Кипър, са провели пряко или косвено такъв референдум.

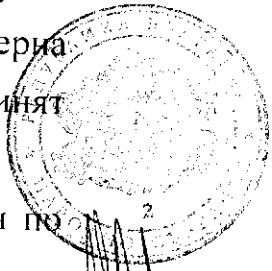
Какво имам предвид под пряко или косвено?

Ако има две държави, които са провели директно референдум по отношение на еврозоната и в двата случая еврозоната е отхвърлена като възможност в тях, няма да влизам в конкретните детайли, в мотивите ги има и всеки може да ги види, описани са подробно, но всички останали държави, както казах, без България и Кипър, са имали референдум по отношение на влизането им в Европейския съюз.

Всички тези референдуми през последните 30 години, които са проведени след Маастрихтския договор, на практика са включвали в себе си косвени въпроси за еврозоната, защото такъв ангажимент, чрез присъединяване към Европейския съюз се поема от всяка една държава, тоест държавите през последните 30 години питани дали искат да влезнат в Европейския съюз, косвено са питани дали искат да приемат и еврото като валута.

За съжаление България не е сред тези държави, като тук е може би комично да отбележа, че дори гражданите на Северна Македония през 2018 г. са питани дали желаят да се присъединят към Европейския съюз, респективно и към еврозоната.

Всички данни, които излагам са анализ, който е изготвен по поръчка на Европейския парламент, абсолютно официални,

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

документира общо 58 референдума, които са проведени между 1972 г., миналия век и 2016 г., като, да не влизам прекалено много в детайлите, но наистина изводът е, че на практика 88% от държавите, които са се присъединили към еврозоната са били питани дали искат или не, по един или друг начин, пряко или косвено.

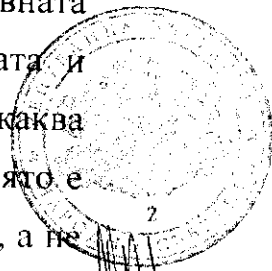
Така че би било най-малкото обидно за българските граждани да не бъдат питани дали това трябва да се случи или не.

В крайна сметка това, което също е важно да се каже, че ние сме в процедура за провеждане на референдум и ние всички като народни представители вече нямаме избора да вземаме политическото решение дали да се проведе такъв референдум или не, защото българските граждани са заявили ясно волята си и то говорим за половин милион българи, повече от половин милион българи.

Единственото, което ние следва от тук нататък да направим като народни представители е да уважим тяхната воля, да проведем такъв референдум, което е най-демократичното и предполагам съвпада с така наречените евроатлантически ценности и да проведем такъв референдум, на който българските граждани да кажат на практика искат или не искат евро в България.

По отношение на икономическата мотивация – можем да говорим надълго и нашироко. Аз ще бъде сравнително кратък, предвид че сме в Правната комисия. За съжаление нямахме възможност във Финансовата комисия да говорим надълго и нашироко, защото тя беше саботирана и нямаше кворум.

Това, който най-вече, предполагам, че засяга Правната комисия е по отношение на това как сме определили датата и годината за влизане не по-рано от 2043 г., като това не е някаква година, която сме си измислили просто така. Това е година, която е на база на анализи и то на база на анализи на Световната банка, а не на някакви наши лични анализи.

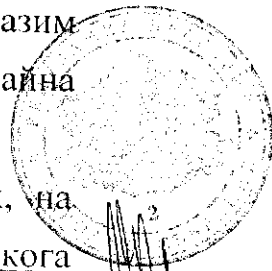
Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

Основните съображения, поради които изобщо има Маастрихтския критерий за членство в еврозоната са обвързани с това, че различни държави не могат да имат единна валута, ако икономиките не са им достатъчно близки една до друга. Ако някакъв такъв проект някой, някъде се опита да направи, това би значило да има икономически сътресения за държавите, които са по-изостанали, в която хипотеза ние сме тук в България.

В момента икономическата конвергенция или сближаването на нашата икономика, спрямо средните за Европейския съюз и за еврозоната е в изключително трагично състояние, знаете ние сме най-бедната държава, ако трябва да говоря с цифри, общо-взето по отношение на Европейския съюз сме с икономическа конвергенция 59% спрямо средното за Европейския съюз и 55% спрямо средното за еврозоната.

Академичните трудове, на които Европейската централна банка се базират казват, че една държава готова за еврозоната или за единен паричен съюз едва, когато стигнат поне 90% от средното за този съюз. Иначе се стига и това е доказано, емпирично и теоретично, се стига до ситуации, в които икономиката на тази държава изпитва икономически шокове, много по-висока инфлация в опит да настигне по-развитите държави в съответния паричен съюз и силно не се препоръчват. Точно затова са създадени критериите в Договора от Маастрихт, за да предотвратят такава ситуация. И това, което ние в момента днес се опитваме да направим на практика е да заобиколим тези съображения, които, пак казвам, идват от Европейската комисията и от Европейската централна банка, а не от нас. И да вземем едно политическо решение без да съобразим изобщо икономическите и технически параметри, които в крайна сметка казват, че това е изключително рисково.

Направили сме анализ и сме се позовали, както казах, на световна проекция на Световната банка по отношение на това, кога

Вярно с оригинала: .....
 Ирина Колева
 Началник на отдел
 "Административно обслужване"

36

България ще стигне до въпросните 90%. Има такова изследване на Световната банка от декември 2022 г., в което на практика те залагат три различни сценария по отношение на развитието на българската икономика като в единия базисен сценарий ние няма да стигнем въпросните 90% икономическа конвергенция дори 2043 г. Ние не сме взели този сценарий, взели сме сценарий, в който ние правим структурни реформи, което, аз съм сравнително скептичен, че ще успеем да направим съответните структурни реформи, но въпреки това ние сме взели сравнително оптимистичен сценарий, който показва, че към дата 2043 г. България има шанс да бъде на въпросното сближаване или конвергенция от 90% спрямо средните нива в еврозоната. Тоест, на практика чисто от икономическа гледна точка, България в следващите 20 години не би следвало да желае да влезе в еврозоната, нещо повече, едно такова влизане на България в еврозоната е заплаха за самата еврозона и за държавите членки там и нещо подобно ще се случи с други държави, които влезнаха сравнително неподготвени – да кажем като Гърция. България ще влезе много по-неподготвена от Гърция и много по-изоставаща, тоест членството на България в еврозоната в момента не застрашава само нашата икономика, застрашава и самото съществуване на еврозоната като цяло, и това не е популизъм, това е на база на теоретичната рамка и общо-взето академичните изследвания.

Знам, че Вас решението е политическо, но както казах – ние вече нямаме правото да вземем това политическо решение предвид, че има на половин милион българи, които желаят директно и пряко да се изкажат по въпроса и съответно това е, което ние трябва да направим днес тук.

Ние, както знаете, според Законът за референдумите, на практика сме длъжни да вземем такова решение. Мисля, че дадох своите доводи защо то не противоречи на ограниченията по чл. 9 и бих се радвал да отговоря на всякакви въпроси, ако има такива.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Копева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

46

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Николов.

Колеги, преди да продължим ще представя официалните гости по тази точка: господин Димитър Радев – управител на Българската народна банка; доцент Христо Христов – преподавател по право на Европейския съюз в Софийския университет „Св. Климент Охридски“; доцент доктор Наталия Киселова – преподавател по конституционно право; доцент доктор по конституционно право Борислав Цеков и професор доктор Пламен Киров.

Колеги, Комисията по правни въпроси преди е имала традицията първо да изслушаме гостите, които биха ни дали мотивирани правни становища относно точката, която разглеждаме и след това да открием дискусията в Комисията между членовете.

Възразявате ли против такъв подход? Няма.

Колеги, давам думата на представителите на различни институции, на официалните гости.

Кой ще вземе думата за изразяване на становище?

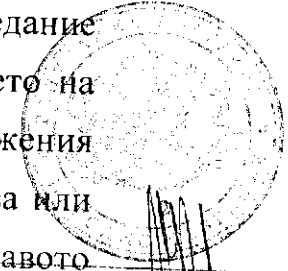
Заповядайте, господин ХРИСТЕВ.

ХРИСТО ХРИСТЕВ: Господин Председател, уважаеми дами и господа народни представители, членове на Комисията по правни въпроси!

(Реплики.)

Да, казвам се Христо Христов и съм преподавател по право на Европейския съюз в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, защитил съм докторска степен по публичноправни науки в университета на Лотарингия във Франция.

По повод на отправената покана да се включа в това заседание като изразя становището си относно това, доколко приемането на решение за свикване на национален референдум с предложения въпрос от страна на инициаторите на референдума съответства или не от една страна вътрешноправната уредба, от друга страна правото

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

41

на Европейския съюз, аз съм изготвил и представил до Комисията писмено становище, в което съм развил своите аргументи.

Моето мнение е, че поставят два кръга проблеми, от една страна в полето на вътрешното право и от друга страна в полето на правото на Европейския съюз.

А що се отнася до промените в полето на вътрешното право, аз не споделям мнението, че не е налице противоречие с чл. 9, ал. 4 от Закона, който урежда свикването и провеждането на национален референдум.

Считам, че въпросът за присъединяването на Република България към единната парична единица е ясно и точно уреден в Договора за присъединяване и Договора за функциониране на Европейския съюз, като съм изложил подробни аргументи за това.

Считам, че ние сме поели безусловно задълженията да направим това при определените в Договора за функциониране на Европейския съюз в протокол към него и в други актове на Европейския съюз правила. От тази гледна точка, доколкото Договорът за присъединяване на Република България към Европейския съюз е ратифициран, обнародван и влязъл в сила, и това със сигурност е нещо, което някой би поставил под въпрос, разчитам, че ние сме в хипотеза именно предвидена от чл. 9, ал. 4.

На второ място, според мен, приемането на решение, което свиква референдум с предложения въпрос, би противоречало на определени разпоредби на българската Конституция, имам предвид в частност чл. 4, ал. 3 от Конституцията, чл. 4, ал. 1 и чл. 5, ал. 4. Конституционният съд на Република България вече има повод да тълкува чл. 4, ал. 3 като е посочил, че той е основата на принадлежността на Република България към Европейския съюз и отваря нашата правна система към нея.

От друга страна очевидно тази разпоредба предполага, както и Конституционният съд развил в свое решение, което съм реферирал,

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

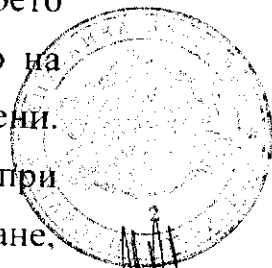
12

със съответните елементи на неговата индивидуализация в становището, предполага всички институции на публичната власт, в рамките на своите правомощия да допринася за развитието на процеса на европейска интеграция и за мястото на Република България в него.

Що се отнася до чл. 4, ал. 1 считам, че проблемът е налице, дотолкова, доколкото приемането на решение за провеждане на референдум по предложения въпрос, би противоречало на чл. 9, ал. 4 от Конституцията, съгласно практиката на Конституционния съд на Република България. Принципът на правовата държава закрепен в чл. 4, ал. 1 предполага всички държавни органи, в това число и Народното събрание, да спазват не само Конституцията, но и законите при упражняването на своите правомощия.

Проблем с чл. 5, ал. 4 е налице дотолкова, доколкото определени елементи на уредбата към присъединяването ни към еврото имат характера на международни правни договорености, респективно ние се намираме в завършващата фаза на присъединяване към единната парична единица или така наречения валутен механизъм ERM II. Участието ни в този механизъм почива на многостранна договореност сключена между компетентни български органи, останалите държави членки и Европейската централна банка, държавите членки, които участват в еврото в този механизъм – Кралство Дания.

Респективно, предвид на практиката по прилагането на този механизъм до момента няма случай, в който държава, която се присъединявала към механизма да е отлагана от там нататък своето присъединяване към момента, в който определените в правото на Европейския съюз критерии за присъединяване, са удовлетворени. От там нататък въпросът за отлагане на нашето присъединяване при обстоятелствата, че ние се намираме във фазата на присъединяване,

Вярно с оригинала: .....
Началник на отдел
"Административно обслужване"
Ирина Колева

43

свързана с прилагането на ERM II, според мен, засяга и това, което произтича като правило чл. 5, ал. 4 на Конституцията.

Що се отнася до проблемите в полето на правото на Европейския съюз.

България има безусловно задължение да се присъедини към еврото, тя няма дерогация, както беше споменато от представителя на Инициативния комитет – дерогация в смисъл клауза, каквато имаше преди Великобритания и понастоящем Кралство Дания.

На следващо място, редът по който се осъществява присъединяването и критериите, по които става това, са ясно и точно уредени в правото на Европейския съюз, в частност в чл. 140 от Договора за функциониране на Европейския съюз. Това, че няма формално закрепен срок е вярно, но от друга страна в уредбата на първичното право има налице достатъчно елементи, които позволяват този срок да бъде ясно определен, иначе казано – този срок е неопределяем.

Освен това, при прилагането на правото на Европейския съюз и с оглед на практиката на Европейския съюз в други спорове, отнесени до него, когато не е имало ясно определен срок за прилагане на определени актове, трябва да подчертаем, че съдът развива една концепция за така наречения разумен срок, тоест срок, който с оглед на обстоятелствата свързани с прилагането на съответната уредба е необходим и достатъчен да се изпълни задължението.

Считам че приемането на решение, което е по посока на провеждането на референдум с поставения въпрос представлява проблеми в полето на назначителя на задълженията, които Република България има съгласно чл. 4, § 3 от договора за Европейския съюз, който закрепва принципът на лоялно сътрудничество, задължаващ всички държави членки да предприемат всички необходими правни действия, фактически

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

действия респективно, за да гарантират изпълнението на актовете на Европейския съюз и от друга страна постигането на целите на европейската интеграция.

Моето мнение е, че свикването на референдум, който има за предмет този въпрос влиза в разрез с тези задължения. Това е накратко становището, което съм представил. Благодаря Ви за възможността с множество елементи го изложа.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Процедура? След това ще дам думата на господин Цеков.

ГРОЗДАН КАРАДЖОВ: Уважаеми господин Председател, съвсем кратка процедура.

Възможно ли е някакъв регламент да се направи в случай, че част от тези изказвания сме ги чели, те са предоставени любезно в писмен вид, да има регламент до определени минути, в които да стават изказванията? Мисля че това ще помогне на дискусиата, по скоро да се дисциплинират всеки от говорещите да дава по-синтезирано своите знания? Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Караджов.

Все пак смятам че лицата, които се изказват следва да се самоограничат. Не мисля че е редно да вадим таймер да гледаме какво е времето. Почти никога в Комисията по правни въпроси не се е процедирало така. Знаете изключително тежки законопроекти, като гледахме – закриването на специализирания съд, НПК, доста дълги и напоителни дискусии имахме.

Господин Цеков, заповядайте имате думата.

БОРИСЛАВ ЦЕКОВ: Благодаря, уважаеми господин Председател.

Уважаеми народни представители, казвам се Владислав Цеков, доктор съм по конституционно право в БАН, преподавал съм и все още преподавам конституционно право в някои български университети, но съм имал и привилегията да прекарам девет години

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

от професионалната си кариера в Народното си събрание – пет, като съветник в Правния отдел на парламента и четири години като пълен мандат народен представител в Тридесет и деветото народно събрание, когато ратифицирахме договора за присъединяване на България към Европейския съюз.

И поради конституционното измерение на този въпрос приех с благодарност поканата да прибавя няколко аргумента към днешната дискусия, а разбира се, и като знак на уважение към инициаторите на този референдум, защото без да звучи, като самоцелна хвалба, но е факт, че аз съм авторът на законодателната идея през 2002 г. да има гражданска инициатива за референдум с конкретен законопроект и за въвеждането на такива прагове, тогава естествено с много по-висока численост, после по други съображения през годините това беше намалено.

Не бих искал да говоря по икономическите аспекти на полемиката за или против еврото, това не е моята компетентност. Но, няколко акцента, свързани с конституционосъобразността и законосъобразността на направеното предложение. Само няколко иначе ще предоставя на ръководството на Комисията становище в писмен вид.

Намираме се в хипотезата на чл. 10, ал. 2 от Закона с това тромаво наименование – Закон за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление. Преди това обаче винаги трябва да държим сметка за една изходна и фундаментална конституционна предпоставка или постановка по-точно, която е свързано със съотношението пряка и представителна демокрация.

Пряката демокрация не е неограничена, напротив съвременният конституционализъм и теоретично и на практика много ясно е показал, че когато се приема Конституцията от учредителната власт излъчена от суверена, както някои го наричат

Вярно с оригинала: .....
Ирина Копева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

76

суверенът не само ограничава държавната власт, но се и самоограничава.

Тоест не всички въпроси на държавното управление подлежат на пряко решаване чрез референдуми и в нашата Конституция тази постановка е лесно видима и по отношение на онези въпроси, които са в изключителната компетентност на Великото народно събрание, но отменимостта на основните правила и, разбира се, всички въпроси които са уредени, ратифицирани и влезли в сила международни договори. Те са извън предмета на референдумите.

Тази базисна постановка е заложена и в действащия закон, който коментираме и хипотезата на чл. 10, ал. 2. И бих се опитал да привлека Вашето внимание към пълния текст на тази алинея, защото оставам с впечатление, че тя се чете дополовина. Да, вярно е, че там пише: „Народното събрание приема предложенията...“ и така нататък, когато то е направено от подписка, подкрепена от най-малко 400 хиляди души, но не трябва да спираме дотук, а да продължим нататък и не противоречи предложението на ограниченията по чл. 9, ал. 2, 3 и 4.

Тоест няма автоматично изискване за приемане от страна на Народното събрание на предложението, защото е направено от 400 хиляди души, няма такова задължение. Има задължение за произнасяне, тоест за включване на предложението в пленарния дневен ред на Народното събрание и произнасяне. Какво е това произнасяне? Приемане или отхвърляне зависи не от друго, а от това дали това предложение не противоречи на ограниченията.

Моето становище е, че то противоречи на тези ограничения в два аспекта. Първият е да, наистина става въпрос за поставянето на референдум от национално значение, но този въпрос не е в компетентността на Народното събрание и второто ограничение, на което противоречи е, че това е въпрос, който е уреден изрично в международен договор, който е ратифициран и влязъл в сила. Това е

Вярно с оригинала: .....

Ирина Колева

Началник на отдел

„Административно обслужване“

48

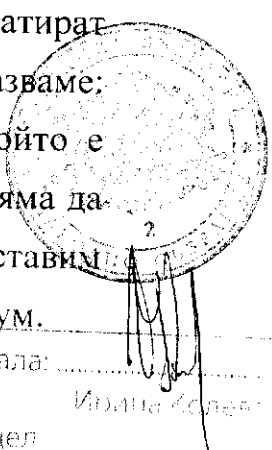
така, защото първо, в присъединителния договор и протокола чл. 5, а и като цяло правната рамка на Европейския съюз, в която ние се присъединихме е определен редът, процедурата, по която става въвеждането на единната европейска валута от държавите членки.

Да, България е страна в дерогация, както и всички останали, които все още не са го въвели, но тази дерогация означава не друго, а липса на готовност за покриване на критериите по конвергенция тромаво брюкселско клише, но финансово-икономическите критерии.

Не е вярно, че няма срок. Уважаеми колеги, има срок само че този срок е, както се казва в правото относително определен, тоест определяем, не е свързан с конкретна дата, а с настъпването на дадено събитие. В случая покриването на критериите за контрагенция, за което има предвиден ред как се констатира и компетентни органи, които го правят – и Европейската централна банка и Европейската комисия, консултира се Европейския парламент и в крайна сметка Съвета на Европейския съюз.

С предложението за референдум за запазване на българския лев до определена дата в случая 2043 г. всъщност се прави опит за едностранна промяна на едно, както каза и колегата Христов безусловно задължение, което българската държава е поела, заложено в международен договор ратифициран и влязъл в сила. Едностранна промяна първо на срока казваме, не няма да е относително определяем, ще бъде, когато ние кажем и това ще е не по-рано от 2043 г.

Второ, променят се кръга от органите, които констатира покриването на критериите за конвергенция. Изведнъж, ние казваме: не българските власти в лицето на Министерския съвет, който е органът комуникиращ с институциите на Европейския съюз няма да преценяват съвместно с органите на Европейския съюз, ще поставим тяхната преценка под условието на един национален референдум.

Вярно с оригинала: .....
Началник на отдел
"Административно обслужване"

С други думи имаме съществена промяна на едно международно задължение, което е недопустимо. Да, референдум би могло да има, но преди ратификацията през 2005 г. тогава обаче нито една партия, нито една неправителствена организация не е поставяла този въпрос, защото имаше широк национален консенсус за членството в Европейския съюз с всички негови атрибути, в това число и еврото.

Нещо повече, ще припомня само, че този договор беше ратифициран от Тридесет и деветото народно събрание избрано с изключително висока на фона на днешните реалности избирателна активност – 67% и беше ратифициран на практика почти единодушно от 234 гласували депутати: за 231, въздържали се 2, против 1. Това само за фактологията и за политическата легитимност.

Цитирано, мисля че беше, но ще го повтора Решение № 9 от 2016 г. на Конституционния съд, което изрично поставя въпроса за така наречения предварителен контрол, който Народното събрание осъществява по предложенията за референдум именно по съображенията, които посочих в чл. 10, ал. 2. Този предварителен контрол е дали предложението отговаря на изискванията за законосъобразност.

И, ако не отговаря следва да бъде отхвърлено, защото казва Конституционния съд искането на определено число граждани, колкото и голямо да е то, колкото и да уважаваме правото им да изразят своята позиция с това предложение, никоя част от нацията казва, цитирайки съответната конституционна разпоредба не може да си присвоява народния суверенитет и да говори от името на нацията. Народното събрание подчертава Конституционния съд е органът с най-висока демократична легитимност и е необходима неговата санкция към такива предложения, защото никой не може да

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

черпи права от незаконосъобразни предложения. Народното събрание не може да взима такива решения.

Разбира се, всеки е в правото си след отхвърлянето примерно на едно такова решение, ако използваме този израз да упражни правото си на защита и да сезира Конституционния съд. Но Народното събрание е длъжно да се произнесе и то да се произнесе по законосъобразността и, ако такава не е налице да отхвърли предложението.

Моето становище е, че то е незаконосъобразно и противоконституционно. Благодаря Ви за вниманието.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Цеков.

Други колеги от гостите желаят ли да вземат думата? Заповядайте, госпожо Киселова.

НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА: Добър ден, здравейте!

Наталия Киселова се казвам, преподавател по конституционно право в Софийския университет.

Аз ще се постарая да съм доста по-кратка.

На първо място, според мен, не е в противоречие с Конституцията да бъде обсъждано поставянето на такъв въпрос по следната причина – и тя е, че Народното събрание е компетентно да вземе решение за произвеждане на национален референдум. В този смисъл то преценява дали въпроса е от неговата компетентност по няколко причини. Ще кажа само това, че, когато не са поставени в рамките на Конституцията по кои въпроси да се произвежда национален референдум, то Народното събрание може да реши, респективно да пусне или да не допусне произвеждането на такъв национален референдум.

На второ място, бяха поставени два текста във връзка с международните договори и правовата държава, и участието на Република България в развитието на Европейския съюз, но можем да добавим още един текст, а именно, че правителството трябва да

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

информира периодично Народното събрание по въпроси, които са в ангажиментите на българската държава.

От 2009 г., ако не ме лъже паметта, с едно изключение 2013 – 2014 г. българското правителство е доста пестеливо тогава, когато уведомява Народното събрание какви задължения произтичат за него. Респективно за българската държава извън, разбира се, предмета на вноската в Европейския съюз.

Така че този въпрос би следвало да влезе за обсъждане по същество.

И тук вече идва следващия въпрос: може ли България едностранно да поиска отлагане на срока? Ако кажем, че срока не е фиксиран, то тя да го определи самостоятелно. Тук вече влизаме на полето на правото на Европейския съюз, където беше казано, че след като не е определен срока, то ние трябва да кажем към кой момент, след като сме готови, да се присъединим към еврозоната.

С това ще приключа, първо, Народното събрание е компетентно, то може да реши да приеме или да отхвърли и това, че са се подписали определен брой хора, колкото и да не харесва на вносителите, не задължава Народното събрание да приеме, но когато влезе за обсъждане по същество трябва да обсъди.

Благодаря, бях кратка, постарях се.

Ако имате въпроси.

ПРЕДС. СТОЮ СТЕВ: Благодаря Ви.

Други от гостите, желаят ли да вземат думата?

Заповядайте, професор Киров.

ПЛАМЕН КИРОВ: Уважаеми господин Председател, уважаеми народни представители! Казвам се Пламен Киров професор по конституционно право, ръководител на катедрата по „Конституционно правни науки“ на Софийския университет, на Юридическия факултет на Софийския университет, конституционен съдия с изтекъл мандат.

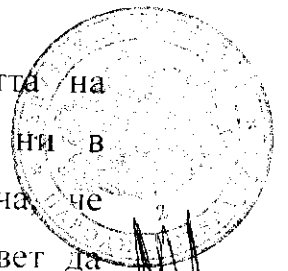
Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

Ще бъда още по-кратък, нямам намерение да повтарям това, което колегите експерти в сферата на конституционното право изнесоха. Няма спор, че въпроса е от компетентността на Народното събрание, дотолкова, доколкото единствено парламента може да вземе решение за провеждане на национален референдум. Конституцията не предвижда случаи, в които се провежда референдум въз основа на самия конституционен текст.

Няма спор по въпроса, че международните договори имат предимство пред вътрешното законодателство и изобщо начина, по който функционира примата на международното право над вътрешното законодателство в случаи на противоречие обаче. И освен това не трябва да се забравя, че освен принципа на правовата държава действа и принципа на народния суверенитет, и принципа на разделение на властите, които действат в комплекс, а не самостоятелно, така че те не бива да бъдат разглеждани самостоятелно и ние да се концентрираме върху един от тези принципи и да изграждаме своите тези въз основа само на един от тези конституционни принципи.

Безспорно е, че практиката на България в сферата на пряката демокрация е меко казана печална. Ние не намерихме основания да проведем референдуми с изключение на известният ядрен референдум и на един друг референдум, който беше по инициатива на граждани, на един екип, така наречения референдум на Слави Трифонов и неговия екип от сценаристи, който беше проведен и за който нямаше пречка да бъде одобрен от Народното събрание, макар, че част от въпросите бяха обявени от Конституционния съд за противоконституционни.

Всъщност спор не може да има за компетентността на Народното събрание по въпроси свързани с влизането ни в еврозоната, защото, ако приемем противното, това означава, че решението на парламента да възложи на Министерския съвет да

Вярно с оригинала: .....
Началник на отдел
"Административно обслужване"
Ирина Котева

52

ускори процеса за приемането на еврото у нас през 2022 г. би било противоконституционно, това решение.

Следователно парламентът е компетентен да вземе решение за провеждане на референдум по въпроса за приемането на еврото, тоест стъпването в еврозоната на Република България.

Що се отнася да автоматизма. Естествено е, че парламента не е длъжен, дори когато са събрани не 470 хиляди, но 1 млн. 470 хил. подписа да вземем решение, тъй като самия Закон за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление изисква парламентът да прецени дали не се прекращават ограниченията в чл. 9. И безспорно тук, от изказаните мнение, ние се насочваме към това, че България е ратифицирала Договора за членство в Европейския съюз, ратифицирала е Маастрихтския договор, тоест ние се отправяме и към изискванията на Договора за функциониране на Европейския съюз и основният въпрос, който би следвало да прецените Вие, като народни представители в Комисията по правни въпроси и, разбира се, всички народни представители в пленарната зала е, доколко въпросът, който е формулиран от Инициативния комитет с определянето на една година 2043 г., не нарушава въпросните изисквания на Международния договор. Тъй като Международният договор не съдържа в себе си определен срок, тук се казва, че той е определяем, доста мъгляво е определяем. Защо мъгляво – защото, за да станем членове на еврозоната ние трябва да постигнем определени критерии. Ама, те не се постигат просто като стоим и чакаме, да дойде пролетта и дърветата да цъфнат. Тоест ние трябва да провеждаме една целенасочена политика, за да постигнем тези критерии.

Освен това, дори да ги постигнем тези критерии, въвеждането на еврото е процес, а не е от типа на юридическите факти събития, юридически събития. Това, че ние отговаряме на изискванията, тоест

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

постигнали сме критериите, това не означава, че автоматично ние възприемаме еврото, най-малкото защото последната дума има Съвета на Европейския съюз.

Следователно въпросът е допустим, с определянето на този срок, дотолкова, доколкото той ангажира целенасочената политическа дейност, включително и законодателна дейност, защото, ако си представим, че само Министерския съвет е органа, който отговаря за възприемането на еврото и за влизането ни в еврозоната, дълбоко се лъжем.

Тук бих искал да опонирам на моя колега и приятел доктор Цеков, защото влизането в еврозоната е продукт или би било продукт на усилията на много държавни органи, не само на Министерския съвет. Да, вярно, той има водещата функция и задача, но парламентът трябва да измени редица закони и ако не го направи това нещо, ние няма как да възприемем еврото.

Следователно не бих подкрепил мнение, че въпросът е недопустим, че не може да се проведе референдум, защото той предвижда някакъв срок за отлагане влизането ни в еврото, което, разбира се, е неизбежно в крайна сметка, дотолкова, доколкото ние сме членове на Европейския съюз и сме поели ангажимента да възприемем общата валута.

Но, може да бъде питан българският избирател дали това да стане след определена дата, след определен срок, като ми се струва, че парламентът не е в състояние да редактира въпроса, макар, че самото му формулиране може би не е издържано съвсем добре от гледна точка на икономическа терминология, но въпросът е съвсем ясен за избирателите. Може би, за да се редактира, трябва само да се допълни в скоби словом: (Две хиляди четиридесет и трета година).

Ако това сметнете за редакция, можете да го приемете.

Това е моето мнение по въпроса.

Благодаря Ви за търпението и решението е във Ваши ръце.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колсва
Началник на отдел
"Административно обслужване"

57

ПРЕДС. СТОЮ СТЕВ: Благодаря Ви.

Друг от гостите желае ли да вземе отношение?

Господин Радев, заповядайте.

ДИМИТЪР РАДЕВ: Благодаря, господин Председател.

Уважаеми дами и господа народни представители! Предполагам, че всички поканени видни юристи и конституционалисти са взели думата.

Аз няма да направя изказване в този тон. Но това, което е очевидно е, че има колизия с предложението, което е направено, от една страна с договорите, които страната е подписала и ратифицирала.

Има също така колизия, и тук повод ми дава това, което беше казано преди малко с националното законодателство. Имам предвид няколко неща.

В националното ни законодателство няма правен термин „официална валута“. Съгласно Закона за Българската народна банка, българският лев е парична единица на Република България. Издаваните от Българската народна банка банкноти и монети са законно платежно средство.

Вторият коментар в тази посока е, че терминът „единствена официална валута“ е в противоречие с Валутния закон. Установяването на лева като единствена официална валута би елиминирало договорната свобода за плащания в други валути, въведени с Валутния закон и на практика би възстановило валутния контрол, който действаше до 1990 г.

Трето, при установяването на лева като единствена официална валута остава открит въпроса за статута на еврото, която, ако използвам същата, недостатъчно точно терминология, е нашата официална резервна валута. Или както е посочено коректно в Закона за Българската народна банка, при поискване Българската народна банка е длъжна да продава и да купува без ограничения на

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

53

територията на страната евро срещу левово, на основата на фиксирания централен курс.

Елиминирането на еврото от тази конструкция при действието на една-единствена официална валута би означавало кардинална промяна в нашия паричен режим, базира на неограничена обмяна на лева срещу евро по фиксирания валутен курс и съответно на правната рамка за неговото функциониране.

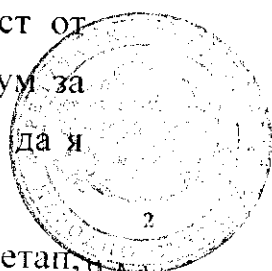
За да не повтарям това, което беше казано, тъй като правните доводи в голямата част съответстват на това, което ние сме направили като коментари, които ще представя допълнително, ще направя някои по-общи допълнителни коментари.

Не трябва да се изпуска предвид обстоятелството, че България вече е постигнала много сериозен напредък в присъединяването си към еврозоната. Това я поставя в уникалната ситуация на единствена страна в Европейския съюз, която е член на ключова институция на еврозоната, какъвто е банковия съюз, без самата страна да е член на еврозоната.

Тя на практика е и единствената страна в Европейския съюз, като изключим Дания, която има различен статут, чиято валута е част от това, което му казват ИЕРЕМ-2 или Европейския валутен механизъм, или по-разговорно чакалнята на еврозоната, което е най-важното, но не единствено условия за членство в еврозоната.

Ако се върнем тук на темата, която беше поставена от вносителите в началото, няма нито един случай в историята на Европейския съюз и на еврозоната, при който страна, която вече е част от банковия съюз, и още по-важно, чиято валута е част от Европейския валутен механизъм, да е организирала референдум за това дали трябва да направи последната стъпка или не трябва да я направи.

В този смисъл блокирането на процеса на този последен етап, независимо под каква форма това ще стане, ще има сериозни

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

36

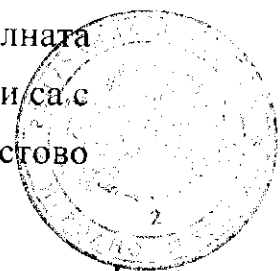
неблагоприятни последици, включително наред с другото ще доведе до силно влошаване на условията за финансиране, както на държавата, така и на бизнеса, така и на домакинствата.

Следващият по-общ коментар е, че нарушаването, не искам да използвам тази дума, но тя ми идва наум, по един такъв йезуитски начин на международни договори, които България е подписала и ратифицирала, освен, че ще е прецедент, ще подкопае дългосрочно трудно граденото доверие в страната като надежден партньор. И тук става въпрос не само за Европейската комисия или за Европейската централна банка, а става въпрос за всяка една от 19-те, вече 20 страни – членки на еврозоната.

Самият акт на организиране на подобен референдум, независимо от неговия резултат, може да пропука сериозно, подобно на сагата с Шенген, съществуващия все още консенсус между всички участници в процеса за приемането на България като пълноправен член на еврозоната, разбира се, при спазването на ясно регламентирани за тази цел условия.

На края един последен коментар. През месец декември миналата година, както може би знаете, това беше публичен акт, той не беше коментиран много подробно, но ние подписахме Меморандум с Европейската комисия и с Еврогрупата, която подписа Меморандума от името на 19-те тогава членки на еврозоната, за отсичане на българските евромонети.

Обикновено такъв Меморандум се подписва около година, година и половина, не по-късно, преди присъединяването на една страна към еврозоната. Ние вече разполагаме с пълната документация, със спецификациите, които по обясними причини са с най-висока степен на секретност и се подготвяме за тествано отсичане на българските евромонети.

Вярно с оригинала: .....
Началник на отдел "Административно обслужване"
Ирина Колева

58

Подписването и изпълнението на Меморандума е знак за техническата готовност на Българската народна банка за въвеждане еврото, но това е тема за друга дискусия.

Това, което искам да кажа е, че подписването на този Меморандум при цялата сложност на нормативната и техническата рамка стана възможно по една-единствена причина – решението на Народното събрание от миналата година, с което то подкрепи процеса на въвеждане на еврото и задължи на практика Министерството на финансите и Българската народна банка да ускорят работата по този въпрос.

С това ще приключа. Силно се надявам на подобна политическа консолидация и по въпроса, който Правната комисия разглежда днес.

ПРЕДС. СТОЮ СТЕВ: Благодаря, господин Радев.

Други от гостите? Не виждам.

Колеги, откриваме дискусията между народните представители.

Кой желае да вземем отношение?

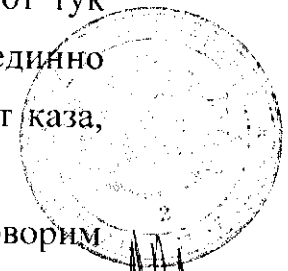
Господин Костадинов, заповядайте.

КОСТАДИН КОСТАДИНОВ: Благодаря, господин Председател.

Аз ще направя само няколко коментара на базата на това, което беше казано, защото мисля, че от самото начало Деян Николов в своето изложение каза абсолютно всичко, което може да бъде казано и Вие сте го прочели, разбира се.

Първо, ще кажа следното нещо: очевидно е, че някои от тук присъстващите гости, първите двама особено, нямат единно становище за това какво означава дерогация. Защото единият каза, че дерогация няма. Другият каза, че дерогация има.

Разбира се, това е обяснимо, защото в крайна сметка говорим за икономическа, а не за правна терминология и аз затова ще

Вярно с оригинала: .....
Началник на отдел
"Административно обслужване"
Ирина Колева

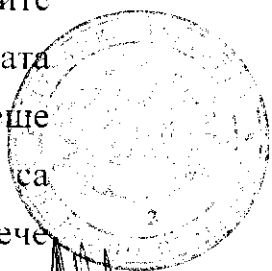
направя следното обяснение. Ние в този конкретен случай говорим за относителна дерогация, която ни дава право на самостоятелно решение кога да влезем, а не дали да влезем. Изключителната дерогация е правото, което беше дадено на Великобритания и на Дания – дали да влязат, и те съответно се възползваха от това. Великобритания категорично, а Дания с референдум. Въпросът във Великобритания дори не беше гласуван. Там просто правителството при преговорите отказа да се включи в еврозоната.

Това е на първо място.

Не бива да се спекулира в този случай, защото ние говорим за нашата, в момента относителна дерогация. И ние като поставяме въпроса за 2043 г. имаме предвид точно това.

На следващо място, няколко пъти се говори за това, че говорим за отлагане на членството на България в еврозоната. Няма отлагане, защото няма срок. Как можеш да отложиш нещо, което не е фиксирано. И това е много неправилно, което се каза. Ние не говорим за отлагане, никъде няма такова нещо във въпроса. Ние говорим за фиксирана дата на база конвергенция, на база между другото решение, което беше казано, но аз не искам да повтарям още веднъж аргументация на Инициативния комитет, на база на решение на самата Европейска комисия и на самия Европейски съюз, които са ясни и категорични.

И, за да аргументирам тази си позиция, която не е моя, още веднъж повтарям, а е позиция на Европейската комисия и на Европейския съюз като цяло, ще дам следния пример: имаме четири държави в Европа, които от години изпълняват Маастрихтските критерии – четири и са членки на Европейския съюз. Едната изпълнява Маастрихтските критерии от момента, в който беше подписан Договора в Маастрихт – това е Швеция. Другите са Полша, Унгария и Чехия. Нито една от тях обаче, Швеция вече близо 30 години, нито една от тях не е влязла в еврозоната.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

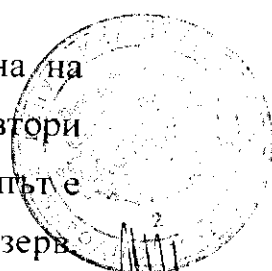
Ако следваме логиката на някои от нашите гости тук, които се опитват да ни убедят как всъщност веднага след като изпълним критериите трябва да влезем в еврозоната, а ние като искаме отлагане нарушаваме този поет ангажимент, което не е вярно, защото, пак повтарям още веднъж, няма отлагане на нещо, което не е фиксирано с ясен срок. На практика заблуждават аудиторията. Защото и Швеция, и Чехия, и Полша, и Унгария изпълняват изискванията на Маастрихтските критерии от години. Още веднъж ще повторя – Швеция от три десетилетия и не са влезли в еврозоната, защото нямат задължение за срока. Имат възможност. А възможност и задължения са две различни неща – правото е различно от задължението.

На следващо място, искам да кажа това, което беше споменато по отношение на въпроса от страна на управителя на БНБ. Той говори за колизия. Аз не съм съгласен, защото това, което беше казано, всъщност са неща, които подлежат на редакция. Ако се смята, че в конкретния случай изрази „единствена официална валута“ не е правилен, махаме „единствена“, остава „официална валута“ – и не виждам проблем в това нещо.

Ако пък, както каза господин Радев, който чете Закона възможно най-добре от всички нас, тук мисля, че няма две мнения по въпроса, Закона за БНБ имам предвид, той казва – няма официална валута, има парична единица – така да бъде! Ако това е толкова сериозен въпрос, ами, дайте да го редактираме. Имаме това право, законът ни позволява това.

Ако това са единствено и само забележките...

Между другото аз това, което чух също така от страна на господин Радев беше много интересно, защото аз го слушам за втори път от него в разговори, които сме водили преди, само че този път е за еврозоната. Предишният път беше за българския златен резерв. За втори път чувам, че, ако ние, видите ли, направим нещо подобно,

Вярно с оригинала: .....
 Началник на отдел
 "Административно обслужване"
 Ирича Копева

60

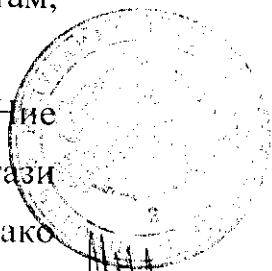
което да изрази наша самостоятелна позиция, това ще доведе до едва ли не до понижаване на кредитния рейтинг на страната. Това се казва изнудване, господин Радев. Аз Ви го казах, когато говорихме за златния резерв на България. Защото ние поставихме въпроса за това, че той трябва да бъде върнат в България. Позицията на управителя на БНБ, негово право е да има такава позиция, аз не я споделям, разбира се, но неговата позиция беше, че, ако ние поискаме българския златен резерв да бъде върнат в България, ще бъдем едва ли наказани за това и ще имаме понижение на кредитния рейтинг. С други думи, това е форма на рекет, която се употребява спрямо нас.

Но, пак повтарям, това е позиция, която той има право да сподели, но ние не сме длъжни на свой ред да я приемем.

На следващо място искам да кажа следното: беше споменато, че един вид може да се направи такъв референдум, но той е трябвало да бъде преди ратификацията на Договора за членство на България в Европейския съюз.

Само че тук беше казано много точно от професор Киров, имаме процес, а не еднократно явление. И този процес не спира, защото дори и да приемем, че ще се стигне до влизане на България в еврозоната, тоест, за да се стигне до този ход трябва да има преди това много други събития, които трябва да се случат, включително и промени в ред закони, и те ще минават всички през Народното събрание – всички до един, и няма да са един, и няма да са два тези закони. Което на практика означава, че ние сме в средата на процеса. И този процес не е свършил през две хиляди и коя година беше там, когато е ратифициран Договора.

Ето защо в този конкретен случай този аргумент отпада. Ние сме в средата на един процес, който не е приключил. Поради тази причина въпросът отговаря изцяло на изискванията на закона и, ако някой има претенции по отношение на това дали отговоря или не

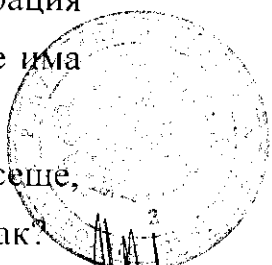
Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

отговаря на чл. 9 и алинеите, които са в него, от закона за референдумите грубо казано, Закона за прякото участие на гражданите, то същият този закон му дава възможност да пита Конституционният съд.

Отнемането на правото на глас на 604 хиляди души в момента, с едностранно тълкуване, защото това е едностранно тълкуване на закона в момента, някой казва: „Аз не приемам този въпрос.“ Кой е този някой – кой? Закона ясно и категорично е разписал, че това е само и единствено Конституционния съд. Имаме повече от 400 хиляди валидни подписа. Имайте предвид, че проверката беше драконовска на ГРАО. За една буква само сбъркана, както се казва очевидна техническа грешка, при три имена правилни, при ЕГН и всичко останало, само за една сбъркана буквичка подписа е бил заличаван. И въпреки това имаме 470 хиляди, и то сбъркана буква при преноса на данните, а не в изписването на самото име.

Ако някой си позволява в момента да тълкува така превратно Закона, на практика той се опитва да даде юридическа обосновка за посегателство върху основното демократично право на гражданите, а именно правото на глас. Защото с такава юридическа казуистика, тук има само добри юристи, не го казвам с ирония, между другото, всички гости, пък и не само, и членовете на Правната комисия вярвам в това, че са добри юристи, едни от най-добрите в страната, но използването на техните безспорни добри професионални качества в посока аргументация на нещо, което е незаконно, може да доведе само и единствено до уронване на основния фундамент на демокрацията – правото на глас. Това е разликата между демокрация и диктатура – правото на глас. В диктатурата някой решава, че има право на глас и той знае по-добре от теб.

Имахме до 1990 г. в Конституцията един чл. 1, който гласеше, че има една партия, която определя. Натам ли сме се запътили пак?

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

602

Аз искам да призова членовете на Комисията да изпълнят Закона, да приемат предложението, което е отправено от Инициативния комитет, който отговаря на абсолютно всички условия, които ние ясно и категорично аргументирахме, и ако, разбира се, някой има основание, както примерно да кажем, двама от нашите гости изразиха своята позиция, имат право – тя е субективна тяхна позиция, нека да не забравяме. Ако някой от тук присъстващите, които вече са, разбира се, народни представители, политически сили, които смятат, че въпросът не отговаря на изискванията на Закона, моля нека да сезира Конституционния съд. Призовавам ги да сезират Конституционния съд, имат това право и никой нищо не може да им каже. Както и никой после не може да каже нищо за решението на Конституционния съд, независимо дали му харесва или не.

Но преди всичко тук като законодатели ние трябва да спазваме Закона. И аз наистина съм изумен от това, че има хора, които смятат, че техният субективен глас – един глас, тежи повече от гласа на 604 хил. български граждани. Това е недопустимо в една демократична държава. Това е фашизъм да кажа, или комунизъм, как то искате го наречете, или тоталитаризъм, което обединява всичките тези антидемократични идеологии.

В този ред на мисли смятам, че тук вече не говорим за право, а за дълг на всеки един от народните представители да подкрепи това предложение, защото Законът е ясен и императивен.

А ако, разбира се, има обратното становище, винаги може да се обърне към Конституционния съд. Благодаря.

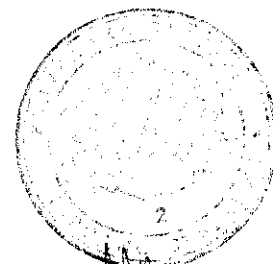
ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Реплики? Не виждам.

Други изказвания?

Господин Божанков, заповядайте. (Реплики.)

Изказване – реплики нямаше.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

ЯВОР БОЖАНКОВ: Благодаря, господин Председател.

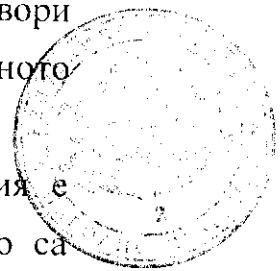
Важно е всяка парламентарна група да заяви категорична и ясна позиция, като е безспорно, че референдумът е тежкото оръжие на демокрацията, безспорно достижение на демокрацията, но е и безспорно, че хора с недемократично поведение и недемократични цели могат да го използват именно срещу самата демокрация. Такива примери има достатъчни.

Така че нашата парламентарна група е за провеждане на допитвания, но ние сме и за конституционния ред, за спазването на българските закони и за европейския път на България.

Достатъчно мъдри са били тези преди нас, които са написали Конституцията на Република България, между другото, над 7 млн. души са гласували тогава – около 7 милиона, над 90% избирателна активност. Легитимността е безспорна. Та именно те са поставили ограничения по кои въпроси не може да се прави референдум и това съвсем не е случайно. Дори една стара демокрация като Великобритания падна жертва на популизма и хората, които им обещаха, че ще живеят по-добре извън Европа постигнаха тази цел, но на обратно. Както казаха експертите, никой инициативен комитет, политическа партия или група граждани не може да си присвои упражняването на суверенитета.

В този смисъл този референдум противоречи на Конституцията и на чл. 85, ал. 3 от нея, която гласи: „Ратифицираните от Народното събрание договори могат да бъдат изменяни или денонсирани само по реда, посочен в самите договори или в съответствие с общопризнатите норми на международното право.“

С присъединяването си към Европейския съюз България е сключила именно такъв договор. В него ясно и изчерпателно са посочени условията, при които България ще се присъедини към еврозоната и е много наивно някой да си мисли, че провеждайки

Вярно с оригинала: _____
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

референдум ще удари по масата и ще заяви на другата страна, че изменя едностранно условията при този договор. Това е ясно дори за човек без юридическо образование.

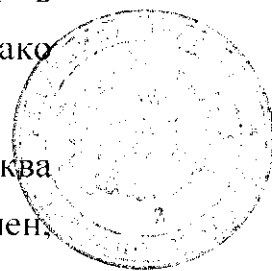
През 2020 г. българският лев се присъединява към валутно-курсовия механизъм, известен още като „чакалнята на еврото“ – ставаме част от банковия съюз на Европа.

Това, между другото, е една кауза на колегите от ГЕРБ, за което трябва да ги поздравим. Както тогава казват колеги от предишното Народно събрание: „Изборът не е само икономически, той е цивилизационен.“

Тук обаче имаме втори международен договор, второ основание за противоконституционност. Организаторите на този референдум знаят прекрасно това. Отделих време да изгледам всички – и да прочета, и да изгледам всички видеа, публикации от създаването на този инициативен комитет и имах ясно съзнание, че е противоконституционен референдумът и затова водят дебат и търсят начин как да зададат въпрос, който да заобиколи Конституцията. Това е действително тяхното пряко намерение – да заобиколят българската Конституция.

Този референдум е и противозаконен, защото българското законодателство казва, че международни договори, референдуми по тях могат да се провеждат преди тяхната ратификация. В този смисъл и въпросът стои пред вносителите на това предложение: „Къде бяхте, когато този договор беше сключен, защо тогава не поискахте референдум? Защо тогава, както изисква законът в България не направихте допитването?“. Всъщност доста години, ако не десетилетия, минаха от този момент.

Въпросът също противоречи на Закона, тъй като той изисква да е кратък, точен и ясен. Той е нито ясен, нито кратък, нито точен, както експертите току-що изобличиха (смях). Въпросът противоречи и на законите в България, както гуверньорът на БНБ току-що

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колова
Началник на отдел
"Административно обслужване"

аргументирано, аз няма да повтарям неговото становище, то беше достатъчно аргументирано.

Заблуждаващи и неверни, няма как да не вляза по същество в някои аргументи. Да, в Правната комисия сме, но самата агитация за този референдум е преминала с манипулативни аргументи, които се основават на доклад и тук ще помолим гуверньорът на БНБ да вземе отношение и да внесе известно пояснение за този доклад, защото организаторите на референдума казват: „В доклада на БНБ пише, докладът на БНБ казва, докладът на БНБ твърди.“

Къде е този доклад? Чий е този доклад? Съществува ли такъв официален документ със съответните подписи, издаден по съответния ред? *(Шум и реплики.)*

Господин Председател, понеже докато колегите правиха своите изказвания, включително от ВЪЗРАЖДАНЕ, запазихме тишина, тук говоря успоредно с двама души зад гърба ми, ще помоля...

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Колеги, действително, всеки ще има думата, който иска да се изкаже. *(Реплики.)*

Моля Ви за ред в залата. Всеки ще има думата, всеки ще има възможността да се изкаже. *(Шум и реплики.)*

Колега Божанков, продължавайте.

ЯВОР БОЖАНКОВ: Ако са се успокоили колегите от ВЪЗРАЖДАНЕ. Току-що казаха: „Ще ги ти се стъжни!“ , колегите от ВЪЗРАЖДАНЕ *(шум и реплики)*. Тук вече и заплахи. *(Шум и реплики.)*

Абсурдни са аргументите на вносителите и по същество „България, казват те, ще загуби целият си монетарен суверенитет. Евроната няма механизъм за излизане, така че на практика решението ще е необратимо.“. Може би ги притеснява – едно нещо ще е обратимо и то е интеграцията на България в сърцето на Европа.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

66

Казват, че решенията на Европейската централна банка по отношение на общата парична политика ще бъдат вредни за България. Те го презюмират и това било, пак казват, записано в онзи митичен доклад на БНБ.

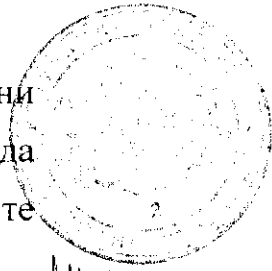
Българска народна банка щяла да загуби инструментите, с които може да противодейства на негативното влияние. Отново презюмират, че влиянието е негативно. Всички държави в еврозоната, които ползват еврото – това са най-богатите и най-проспериращите държави в Европа, явно са жертва на това негативно влияние на паричната политика. А после казват „проинфлационните политики“.

И тук е моментът да споменем, че през 2020 г. Европейската централна банка поздравява България и Хърватия за влизането си в Единния банков съюз. За съжаление, обаче Хърватия изпревари България по пътя към Шенген и по пътя към еврозоната, но тя е най-добрият пример срещу популизма на ВЪЗРАЖДАНЕ, защото проинфлационните политики се оказа, че в Хърватия намалиха инфлацията, цените не се увеличиха. Нещо повече, Хърватия отбеляза рекорд в туризма, като никой не оспорва, че това е и благодарение на въвеждането на единната европейска валута.

Аргументите по-нататък звучат, меко казано, страшно – шокова инфлация. По-скоро като заглавие от жълто-кафявата преса. Позовават се на европейски институции – тук явно вярват на мнението на европейски институции, но не казват кои. Мнение на 30 експерта казват от БНБ, не са 37 експерта от БНБ, не е посочено обаче кои.

„Това е един референдум на страха“, казват хората, които ни плашеха с ваксини, сега ни плашат с приемане на еврото. Аз няма да вляза в популисткия отговор – с какво те си купуват апартаментите от тъщите или в каква валута си държат парите.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Дръжте се по темата.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Котева
Началник на отдел
„Административно обслужване“

ЯВОР БОЖАНКОВ: Тези ужасни ужаси са скрепени с това странно доказателство, този мистичен доклад, за който очакваме да чуем истината. И точно това трябва да направим ние. Да чуем истината и да кажем истината, а тя е следната.

Този референдум е противоконституционен, той противоречи на Закона, той отклонява България от европейския път. По същество това не е референдум против еврото, това е референдум против Европа. *(Шум и реплики.)*

Истината е, че лихвите по кредитите ще намалееят, България ще спести над 800 милиона от превалутиране от евро в лева само за година, туризмът ще спечели най-много, а увеличените приходи в българската хазна ще помогнат да водим и по-добри социални политики.

Нашата позиция обаче не може да стане с – пътят ни не може да бъде и нашата цел постигната със скатаване, трябва всяка една политическа група да заяви ясно своята позиция, а нашата позиция е категорична и призоваваме останалите също да заемат категорична позиция по този въпрос.

Благодаря Ви, колеги.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Колеги, преди да дам думата за други изказвания и за реплики.

Моля Ви, колеги, в крайна сметка никой не желае тук да саботира процеса на дискусия. Както едната страна изказва становище, редно е и другата страна да може да го направи.

Спокоен съм, както винаги е било в Правната комисия, и единственото, което можем да постигнем е, ако продължим с този тип на комуникация, би било саботиране на днешното заседание.

Така че, колеги, апелирам действително да се въздържате от реплики по време на изказването. Всеки един от Вас ще има възможност да се изказва по време на Комисията.

Реплики?

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

Заповядайте, господин Николов.

ДЕЯН НИКОЛОВ: Първо искам да кажа, че силно се надявам това да не е нивото на Правната комисия. Знам, че не е част от Правната комисия и е тъжно, че трябва да слезем на това ниво, но понеже бяха казани няколко неистини.

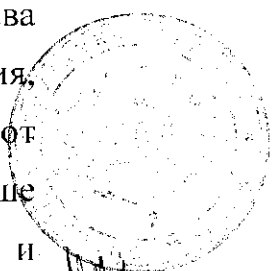
Първо, искам да кажа, че ако някой смята, че този референдум противоречи на Закона за референдумите, и аз ще го наричам накратко, защото няма как да противоречи на Конституцията, в нея няма такива ограничения, каквито Вие мислите, може би бъркате Конституцията и Закона.

Изобщо няма да давам за пример някои европейски държави, които по същия начин проведоха референдуми и излязоха от Европейския съюз, така че тук можем да имаме и дебати дали изобщо трябва да има такова ограничение в Закона за референдумите.

Колонията, да вляза във Вашата риторика, колонията България явно няма възможност или не трябва да има възможност да се изказва по някои такива ключови въпроси. (Реплики.) Не се обаждайте от място.

По отношение на някои неща, които казахте с митичния анализ на БНБ.

Това не е някакъв митичен анализ на БНБ. Нека кажем, че има едно Постановление № 168, с което Министерският съвет сами са определили, че такъв анализ трябва да има и това е с ранг, и тук предполагам, че господин Радев ще ме коригира ако бъркам, но е с ранг на Наредба, поднормативен акт, който задължава координационната група Съвет за въвеждане на еврото в България, който е съставен от Министерството на финансите и БНБ, и една от работните групи към тях – за макроикономически анализи, трябваше да излязат с такъв анализ, който да установи какви са ползите и евентуалните рискове от членството на България в еврозоната, и

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

това нещо трябваше да се случи до края на август месец миналата година.

България в момента иска да влезе в еврозоната, нарушавайки на практика собствените си нормативни актове, и БНБ, и Министерството на финансите позорно мълчат.

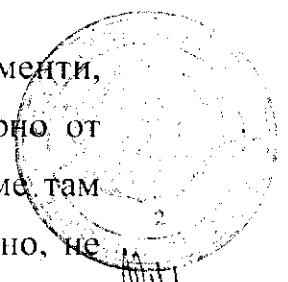
Докато БНБ беше така добро като институция, така добри бяха да предоставят работният вариант, нека да го кажем – да, работният вариант на всички парламентарни групи, така че и за Вас не е толкова митичен, защото Вие също го имате и сте го чели (реплики). Може да не сте го чели – прочетете го! В този анализ ясно е записано какво ще се случи с икономиката на България. Има редица рискове, които са описани там по отношение на това, че той не е подпечатан от Управителния съвет на БНБ, единствената причина е, че Министерството на финансите отказва да изготви тяхната част.

И ние сме имали такъв разговор с господин Радев, и то съвсем скоро – може би преди месец, месец и половина, в който той каза, че това, което пише в анализа – в работния вариант, е крайната версия, която ще излезе от БНБ. Съответно всичко написано там, е мнението на експертите на БНБ и редакциите са общо взето козметични, ако изобщо ще има такива.

Единствената причина да нямаме такъв официален доклад е нежеланието на Министерството на финансите да си свършат – да нямаме официално заверен такъв доклад. Има работна версия, която отразява обективното мнение на експертите в БНБ.

Друг е въпросът, че ние тук днес... Аз не знам защо се изказваме по същество по икономическата част?

Когато беше време да говорим за икономическите аргументи, Вие и Вашата група, и други Ваши колеги, избягахте позорно от Финансовата комисия. Можеше да бъдете там и да обсъждаме там финансовата част, защото тук в момента на мен, честно казано, не ми е интересно да Ви убеждавам в някакви икономически и

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

80

финансови неща, за които Вие не сте експерт. Извикайте си експертите.

Аз онзи ден и в декларация от трибуната Ви призовах, нека да седнем на публичен дебат на експертно ниво и да говорим за икономическите показатели и как еврозоната ще се отрази на България. А в момента тук с евтин популизъм да се опитвате да изкарвате някакви опорни точки срещу референдума.

Ако го смятате за незаконен, вкарвате го в Конституционния съд и нека той да определи. Ако не го направите, това означава, че смятате, че ще го загубите и че той е законен. *(Реплики.)* Това е най-демократичният начин да се случи процесът оттук нататък. Така че нека да спазваме Законът. *(Шум и реплики.)* Нормално е.

Разбирам, че в момента сте поставени в изключително трудна ситуация от гледна точка на това, че Вие или трябва да допуснете този референдум и да го загубите, защото обществените нагласи са ясни, или трябва да нарушите Законът, с което да потъпчите демокрацията. Това са двата избора. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря.

Относно докладът, може би господин Радев, ако внесе някакво разяснение ще изчистим ситуацията и след това ще дам и друга реплика.

ДИМИТЪР РАДЕВ: Благодаря.

Съвсем накратко. Официален доклад няма, но това не променя фактът, че има един материал, който аз лично разпоредих да бъде изпратен до всички парламентарни групи. *(Шум и реплики.)* Има такъв материал, той е изпратен и е заведен.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Колеги, моля Ви.

ДИМИТЪР РАДЕВ: Сега, оттук нататък започват спекулациите.

Това е материал, който е готвен 2016 г., след това е бил осъвременен във времето. От този доклад, от този материал или

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

както искате го наречете, който е от около 130 страници, са взети избирателно 10 изречения без да се представи конкретния контекст. И там има неща, дори в тази кратка версия, която беше представена публично, които си противоречат. Тези, които са извадили нещата, дори не са си правили трудът да видят, че има явно противоречие.

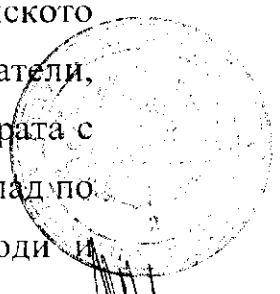
Примерно, ако си спомням правилно, в т. 2 беше записано, че влизането в еврозоната ще намали много лихвите по нашия дълг. Не знам защо това е лошо нещо, но казва, че ще намали лихвите, алчните правителства ще тръгнат да теглят дълг и това ще ни зароби като Гърция. Това го има в т. 2 от тези булити, които бяха разпространени.

Няколко точки по-нагоре се пише: „Абе тази история с еврозоната няма по никакъв начин да промени лихвите“, тоест няма да има облекчение за бизнеса.

Тоест от този доклад, който дава огромен обем и фактология, и възможни сценарии, включително неща, които са включени в литературата, могат избирателно да се водят много неща. Така че аз препоръчвам всеки да го прочете.

Наскоро имаше двама – трима хора от академичните среди, които го прочетоха и ми казват: „Той е в пълно съзвучие с това, което излезе например от Икономическия и социален съвет към Народното събрание.“

Тъй като се отвори тази тема, аз не искам да я отварям пак. Но Народното събрание с подписа на председателя е поръчал Икономическият и социален съвет, който е към Народното събрание, който е всъщност най-широката платформа на гражданското общество в България. В него влизат синдикати, работодатели, всички организации – от организации на жените до тези за хората с увреждания, видни учени в тази сфера, всички те изготвят доклад по поръчка на Народното събрание, който прави същите изводи и предложения.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

Така че ако искате да има такава дискусия, най-логичният и добър начин е, Икономическият и социален съвет да представи тези свои виждания, които са му поръчани от Народното събрание.

Има доклад на Стопанския факултет на Софийския университет, и между другото, петима човека от хората, които са в този съвет, само че в академичното им качество, са хората, които са били автори на този материал на Българска народна банка. Тоест изводите са напълно в съзвучие с всички тези документи. Тези изводи са ясни. Икономическите ползи са неизмеримо повече, отколкото така наречените разходи или рискове.

Аз не виждам никакво притеснение. Това се преекспонира, ние не реагирахме, но се преекспонира. Аз видях този материал предварително с подчертани текстове. От него са извадени – 130 страници, погледнете, изпратено е до всички парламентарни групи, извадени са десетина изречения. Ако се прочете целият параграф, ще видите, че всъщност се обяснява точно за какво става въпрос.

Така че толкова по доклада. Благодаря Ви.

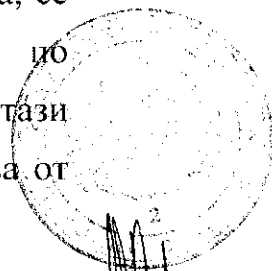
ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Втора реплика, госпожо Рангелова, заповядайте.

ЦВЕТА РАНГЕЛОВА: Господин Председател, използвам това, че най-накрая като член на Комисията давам на такъв думата.

Първо ще имам процедура към Вас по начина на водене.

Моля Ви, когато се отклоняваме от юридическия дебат на въпроса, защото ние сме Правната комисия, да прекъсвате гостите, тъй като не по наша вина, разбира се, вярвам, че не е и по Ваша, се провали заседанието миналата седмица на Комисията по икономически въпроси, където вероятно колегите членове на тази комисия, биха могли да вземат становище по изразеното такова от гуверньора на БНБ.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

Ето защо моля, всяко становище, което провокира дебат и се излиза извън юридическия формат на дебата, да бъде прекъсван и насочван към съответната комисия. Благодаря.

Използвам възможността да направя репликата си към изказването на господин Божанков.

Господин Божанков, Вие ме провокирахте с изказването си да Ви репликирам, на първо място, защото открито заявихте пред всички, че, за да се подготвите за това изказване, което изчетохте гладко, сте изгледали достатъчно на брой видеа.

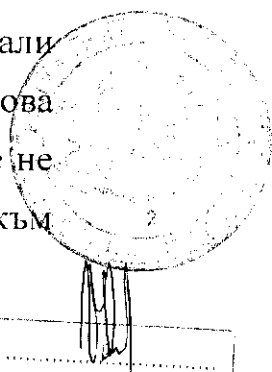
Моля Ви, това е сериозна комисия, тук са юристи, преди Вас се изказваха хора, които са преподаватели, конституционни съдии и дебатът предполага подготовка не пред Тик-Ток и разни други социални мрежи.

Аз зная, че Вие сте млад човек и картинковият модел на възприемане на информация е по-подходящ и съответен на Вас, в което няма нищо обидно, това е научно становище – младите хора учат картинково, така е, но дебатът е задълбочен.

С това изказване, което аз определям като, меко казано, несериозно по изложените причини, на практика смятам, че Вие направихте внушения, обвинения и споделихте ни за страховете, които изпитвате от референдума.

Направихте внушение, граничещо с невярно твърдение, за да не го квалифицирам с друг термин, че искаме да изменяме международен договор. Това, на първо място, не е вярно и аз ще държа Вие да дадете конкретен отговор на този въпрос – как точно искаме да изменяме международен договор?

На второ място, отправихте обвинения, че не сме инициирали референдум, каквито, между другото, обвинения, макар и не толкова директни като Вашето, съзрях в изказването на доктор Цеков, че не сме инициирали референдум преди присъединяването ни към Европейския съюз и респективно впоследствие към еврозоната.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

44

Ами не сме, защото може би това го няма във видео, но можехте да проверите, че Законът за допитването до гражданите, или по-известен и добил гражданско наименование Законът за референдумите, е приет две години по-късно от присъединяването ни към Европейския съюз. (Реплики.) Това е вероятната причина.

Изложихте – последната ми част от репликата, изложихте страховете си, дори с възходяща интонация, която следваше да ни покаже, че Вие действително изпитвате основателен страх от референдума, казахте, че плашим с този референдум.

Господин Божанков, ако Вие се плашите от мнението на българите, толкова по-зле за Вас, ние не само не се плашим, искаме да свикнете да питате българите по важни за тях въпроси.

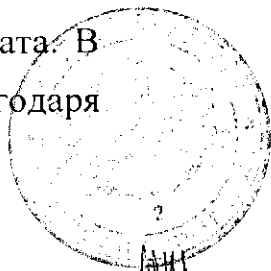
Благодаря, в този смисъл е репликата ми.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

...: Господин Председател, ако позволите процедура по начина на водене. Очевидно е, че днешното заседание на нашата комисия има зарад, емоционален малко повече от обичайните заседания. Затова ще апелирам, Вие много внимателно да следите не само това, което говори изказващия се в момента, а и всичко, което се случва в самата зала, защото спокойствието и разумните доводи са това, което би могло да ни даде възможност ние да вземем наистина едно правилно решение, съобразно мотиви, а не съобразно емоция.

Затова Ви моля на първо място това сборичкване, което се случи отсреща, моля да го установите, какво точно кой, какво направи? Ако прецените да прекратите това заседание в момента. Защото, извинете, но ние не можем да бъде поставени под постоянните реплики, подмятания и какво ли друго не в залата. В край на краищата ние сме тук да си свършим работата. Благодаря Ви.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Ирина Колева

Вярно с оригинала: .....
Началник на отдел
"Административно обслужване"

75

В крайна сметка, за да Ви отговоря, действително, ако продължавам по този начин, без да може народните представители в спокойна среда да си мотивират своите позиции, каквито се надявам все пак да е на разум в народните представители, всеки да може сам да изрази свободно позицията си, без да бъде прекъсван от който и да е, в която и да е посока – това е крайната мярка, която е и това е да се прекрати заседанието.

Колеги, действително Ви апелирам – тук водим принципно знаете всички Вие мотивирани дебати. В този случай без много емоционален заряд с някои изключения. Действително Ви апелирам – всеки ще може да си каже мнението, на всеки ще дам думата, който иска, но колеги, действително давайте възможност на всеки един народен представител, който желае да се изкаже, каквото е и неговото право. В противен случай, за съжаление, знаете има Правилник, който ни дава възможност за кредити при провеждане на Комисията да бъде прекъснато и в последствие да бъде прекратено заседанието.

Колеги, нито един от нас не цели това нещо. Моля Ви за самодисциплина и да можем да проведем дебата докрай, така, както го започнахме според мен. Благодаря Ви.

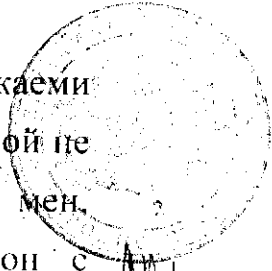
Други реплики? Не виждам.

Имате право за дуплика.

ЯВОР БОЖАНКОВ: Благодаря, господин Председател.

За да не взимам думата и по процедура, колега от ВЪЗРАЖДАНЕ се опита да ми вземе телефона. Това за първи път ми се случва. Не знам, дали има такъв прецедент в залата. Това е пълен абсурд.

Заседанието на комисии, господин Председател, уважаеми колеги, са публични. Всеки може да се изразява свободно. Никой не може да посяга на друг да му взема телефона. Това е за мен, наистина абсолютен прецедент, недопустим, но в синхрон с

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

поведението на ВЪЗРАЖДАНЕ дотук, които спират хората да ходят на кино, хора които си позволяват да спират техни колеги от изказвания на трибуна, очевидно сега посягат и на телефони. Това е в реда на нещата.

По същество за дубликата. Понеже колежката, която ми направи реплика каза, че съм бил гледал видеоматериали и това било много несериозно. Не съм слушал становището на експертите, Вие не сте ги слушали. Защото становищата очевидно не са във Ваша полза. Заслужава си добре да анализирате всичко казано и от гуверньора на БНБ, и от експертите конституционалисти. Важно е за този дебат, защото всичко казано в Комисията, в залата, всяка стенограма, вероятно този казус ще стигне до Конституционния съд, всичко това ще се вземе предвид.

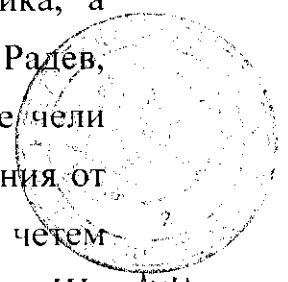
Споменах това неслучайно. Конституционният съд трябва да знае и всички трябва да знаят, какво е било Вашето автентично намерение? Да, изгледах всички материали, прочетох всички материали от учредяването на този инициативен комитет. Вие имате ясно съзнание, че този референдум е противоконституционен. Затова търсите – това е Вашето истинско намерение – вариант, за да заобиколите Конституцията на Република България. Благодаря Ви.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

КОСТАДИН КОСТАДИНОВ: Благодаря Ви, господин Председател.

Благодаря Ви между другото за начина, по който водите Комисията, наистина.

Съвсем кратка реплика или то по-скоро не е реплика, а по-скоро изясняване на нещо, което Вие казахте, господин Радев, което не беше вярно. Не казвам, че лъжете, защото явно сте чели само медиите, които наистина са извадили по две-три изречения от това, което ние сме казали. Когато Вие говорите, ние като четем това, което сте казал по медиите са също едно-две изречение. Ще

Вярно с оригинала: .....
Ирина Калева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

48

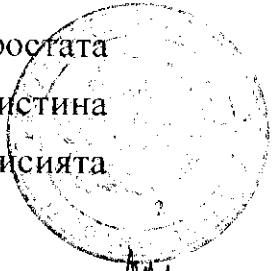
бъде безкрайно несериозно да кажа, че председателят на БНБ се аргументира с две изречения като съм прочел нещо в някой сайт. Нали?

Така че Ви призова и Вие да бъдете сериозен, какъвто смятам, че трябва да бъдете като заемате тази позиция. Позицията, която Вие заявихте, че ние сме имали в 10 – 11 изречения, извадени от контекста е лъжа, която Вие изрекохте на базата на това, че сте чели само и единствено медиите. Ние тогава разпространихме по всички медии, нарочно, за да можем да бъдем цитирани коректно всичко това, което Вие сте написали, Вашия екип имам предвид в този доклад, който и досега си остава чернова, но който както между другото господин Николов каза и ще го повтори още веднъж – в разговора ми преди един месец, Вие казахте, че на практика имаме само някакви граматически корекции вътре, нищо по същество.

Това, което ние сме изнесли като квинтесенция в 12 точки е в размер на 11 страници и сме го изпратили по медиите. Ето ако искате може и на Вас да Ви го пратя, за да видите за какво става въпрос. Може би сте го чел? Това са цитати, извадени, цитати не говорим за едно-две изречения, цитати, които са извадени от Вашия доклад и след това, разбира се, кратък коментар от наша страна, но основно сме залегнали върху цитатите. Само цитатите са 11 страници.

Така че не подценявайте труда на Вашия екип, който смятам, че наистина е свършил много добра и ние това Ви го заявихме тогава на срещата, и сега Ви го заявяваме публично тук пред всички, и като влезнем в Народното събрание да го коментираме пак ще го кажем. Все пак смятам да сложа край на този въпрос, поради простата причина, че тук не е Комисията по бюджет и финанси. Наистина излизаме извън тематиката на конкретното заседание на Комисията по правни въпроси. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

Други изказвания?

Заповядайте, господин Петров.

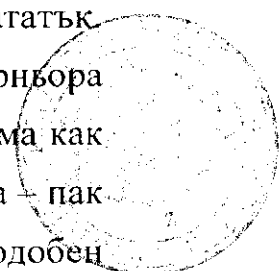
ПЕТЪР ПЕТРОВ: Благодаря Ви, господин Председател.

В кръга на шегата – да, не е лесно да си председател на Правната комисия с такива точки от дневния ред. Виждам по начина, по който върви дискусиата, че леко се измести от предмета на днешната точка. Разговорът в момента тече по същество – ползи и негативи от приемане на еврото, което за съжаление, въобще не е предмет на днешната точка, която по принцип, всички сме запознати с нея е дали да се приеме решение на Народното събрание и какво да бъде то.

В това отношение изслушах внимателно становищата и твърденията по-скоро, позициите на гостите. Още в началото на дискусиата чух от доктор Христов, аргументи, че – или поне така ги разбрах – видите ли, ние вече сме влезли в механизма за обменен курс. Заради това ние трябва да приемем еврото. Никакъв референдум не може да промени това.

Доколкото съм запознат, механизмът М2 е създаден от 1999 г. Преди него има друг механизъм, преди създаването на еврозоната. Пак доколкото съм запознат една държава Великобритания го напуска 1992 г. Това е един прецедент, тогава и оборва, изказва твърдение, че щом сме влезли в тази чакалня, ние нямаме, никакъв друг ползнен ход. Така че държа този прецедент да бъде ясен на народните представители, който от тях желае може да проследи, какви действия е направила Великобритания през 1992 г. след така наречения блек уанс дей. Има един фрапантен случай и така нататък.

На следващо място тъй като чух и твърденията на гуверньора на БНБ в тази насока, че ние вече сме влезли в Евросъюза, няма как да проведен референдум, влезли сме в чакалнята на еврозоната – пак доколкото съм запознат 10 държави, които са на направили подобен референдум – това са Дания през 2000 г. и Швеция през 2006 г. Те с

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

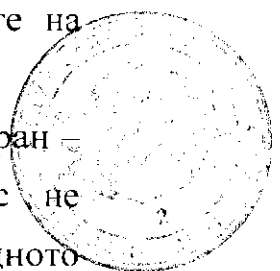
40

референдум не са приели еврото. Сега правилата на Европейския съюз по-различни са за Дания и за Швеция, отколкото за България? Сигурен съм, че управителят на БНБ не може да ни даде еднозначен отговор, за съжаление. Защо? Защото, разбира се, суверенно право е на всяка държава, която е членка Евросъюза и тук имаме тези два христоматийни примера да реши, дали да приеме еврото като своя официална единица.

Като говорим за своя официална единица отново ще се спра на съображенията на господин Радев, касателно използваните термини при формулирането на въпроса. Държа на всички Вас да посоча разпоредбата на чл. 10, ал. 4 от Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление – там критериите по отношение на въпроса са той да бъде кратък, точен и ясен по отношение на това да може да му се даде кратък, точен и ясен отговор. Няма изискване въпросът да съдържа изрази, които да са легални термини в специални закони, а има само едно-единствено изискване, образно казано той да бъде разбираем за гражданите, които следва да му отговорят.

Едно много важно нещо държа да отбележа на народните представители. Както бе посочено – чл. 13, ал. 7 изисква от Народното събрание да приеме решение, дали одобрява предложението на Инициативния комитет, или не. Считаю, че тази разпоредба е взаимовръзка с разпоредбата на чл. 10, ал. 2, която разбира се, дава и посочва ограниченията и критериите, всъщност – 400 хиляди подписа като минимум на български граждани и поставеното ограничение да не противоречи на разпоредбите на ал. 2, ал. 3 и ал. 4 от чл. 9.

В страни от това – искам много внимателно да бъде разбран – ако се стигне до съгласие, че така поставеният въпрос не противоречи и не излиза тези ограничения, то тогава Народното събрание, съгласно именно тази разпоредба, която е императивна в

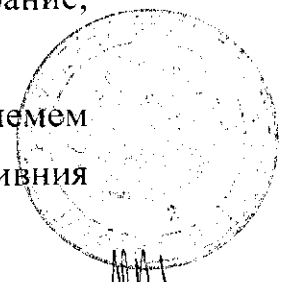

Варно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

чл. 10 Народното събрание, доколкото са изпълнили законовите изисквания за 400 хиляди подписа, то да вземе решение, с което одобрява по произвеждането на референдум. Народното събрание няма възможност за формиране на друга воля, доколкото се изпълнят тези – пак казвам: императивни разпоредби на чл. 10, ал. 2. Образно казано ако приемем, че въпросът не е противоконституционен и не противоречи на поетите ангажименти от страна на Република България с ратифициране на международни договори, то тогава Народното събрание, разбира се, няма, никаква опция, при положение че вече проверката от ГРАЛ, която е в съответния чл. 13 посочва изрично – е установила, че са налице минималния изискуем брой подписи, то тогава Народното събрание не може да вземе решение в смисъла, различен, който му е даден в ал. 7 на чл. 13, предложение първо. А именно то трябва да одобри, произвеждането на такъв референдум.

Знам, че това е най-големият страх на противниците на провеждането на референдума, защото поне до момента е ясно, че той отговаря на законовите изисквания по Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление. След като разграничим, дали предметът му не излиза извън ограниченията, които са по ал. 2, чл. 10, то ние трябва като народни представители, когато го обсъждаме в пленарната зала да вземем решение само в един смисъл. Тоест, ние не можем да го отхвърлим. Защото ако го отхвърлите, то тогава се опасявам, че ще има едно последващо решение на Конституционния съд в обратната посока, което ще дерогира този акт от страна на Народното събрание, евентуално.

Затова Ви призовавам и с това завършвам – да приемем решение, с което да одобрим предложението на Инициативния комитет за произвеждане на този референдум.

Вярно с оригинала: .....
 Ирина Колева
 Началник на отдел
 "Административно обслужване"

Една последна дума, понеже един от преждеговорившите попита къде са били инициаторите на референдума през 2005 г.? Помня добре. През 2005 г. бях в Юридическия факултет на Софийския университет и ми преподаваше тогава доцент Пламен Киров. Благодаря, чест и почитания!

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Реплики? Не виждам.

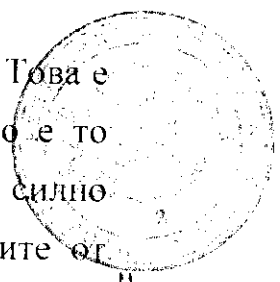
Заповядайте, госпожо Божинова.

ДАНИЕЛА БОЖИНОВА: Благодаря, господин Председател.

Ще се изкажа повече като гражданин и изследовател на референдумите по принцип, отколкото като член на парламентарната група на „Продължаваме промяната – Демократична България“, където съм склонна да приема разбирането на моите колеги за незаконност по въпроса на референдума. Мисля, че и двете становища и за незаконност, и за законност имат своите достойнства. Самата не мога да реше тази дилема.

По отношение на този референдум искам да кажа, че като гражданин се чувствам изключително зле, че през целия ми съзнателен живот не съм решила нито един въпрос като гражданин на Република България. Вие казахте, че като лош пример социализмът от ВЪЗРАЖДАНЕ дадохте, но на практика, последният валиден референдум, по който са се произнесли гражданите, макар и формално е от 1971 г. за социалистическата Конституция. Три поколения след това не са произнесли, окончателно по нито един въпрос, както гласи чл. 1 на Конституцията.

Мисля, че това е голям проблем на нашата демокрация. Това е голям дефицит на политическото участие в България. Какво е то всъщност? Ние имаме едно изборно право, което също е силно ограничено, в което гражданите се кооптират към наредените от

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колсва
Началник на отдел
"Административно обслужване"

82

партийните лидери, листи и референтното право не е част от изборното право.

Искам да Ви призова да поправим това. Всяка легислатура и всяко правителство не се занимават с този въпрос, но той постепенно ерозира в цялата ни демократична конструкция. Това се отразява и на самата избирателна активност на изборите. Защото той е институционален въпрос. Няма драми. Самата си помислих, колко сме напред с влизането в еврозоната. Самата искам да имаме евро. Ето сега купюри и монети, господин Радев каза, че сме придобили правото да сечем, да издаваме и така нататък. Тоест, накъде назад? Какво да се питаме да питаме, дали да влизаме в еврозоната?

Следващият момент се сетих, че за думата „Цвентендорф“. Това е името на Атомната електроцентрала, която построяват и през 1978 г. е завършена в Австрия. Тогава се срещат австрийците и те не са явно много умни като нас да направят референдум, дали искат атомна енергетика. Референдумът е – не. Тази атомна електроцентрала, никога не заработва. Мисля, че в момента е някакъв музей. Това не е добър пример, разбира се. Всичко трябва да се случва предварително. Защо нито едно правителство или легислатура не ни попита още при присъединяването, когато гражданите нямаха право на гражданска инициатива, както беше отбелязано по стария Закон за допитване до народа? Нито един въпрос на евроинтеграцията не е поставен на вниманието и на решение на гражданите на България от всички 60 референдума в Европейския съюз, свързани с европейската интеграция. Нито един не се е състоял в България. Наистина е жалко, когато една евроскипична партия, популистка, опозиционна, защото референдумите са само тема на опозицията, поставя европейски въпрос на европейската интеграция. На практика, първият европейски референдум на масага. Това ме кара да се чувствам зле като гражданин на Република България.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

Бих направила необходимо с моите професионални усилия и познания да подобрим този закон, така че да не се налага да го интерпретираме до такава степен. Той има толкова празнини освен големи бариери, че постоянно и съдилищата, и ние го интерпретираме, и това е лошо качество на Закона. Призовавам Ви към това – нека да дадем по-добър Закон на българските граждани, за да може той да извършва изначалното си предназначение. Да изразява интереси на групи, които не са представени в нашия дневен ред. Да могат да го използват, а не само групи с ресурси като партии и така нататък да могат да го използват като мобилизационно средство и средство на политически маркетинг.

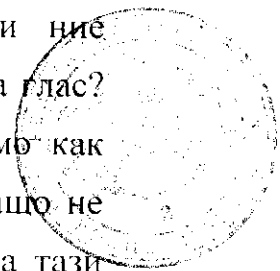
В края на краищата той има свое конституционно предназначение. Референдума – нека да се върнем, изначално към него. Благодаря Ви.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Реплики – заповядайте.

КОСТАДИН КОСТАДИНОВ: Искам да благодаря на госпожа Божинова затова, че всъщност тя върна разговора в самото начало, тъй като това, което каза тя е точно така.

Референдумът не дава еднозначен отговор. Той е наистина най-възможно добрият върховен инструмент на демокрацията. Тя казва: аз съм за еврото и ще има възможност да гласува на този референдум за еврото. Всеки един, който е привърженик на еврото може да гласува за еврото. Аз ще гласувам за лева. Тя ще гласува за еврото, но и двамата ще имаме възможност да гласуваме. Тук всъщност говорим за фундаменталния въпрос: имаме ли ние гражданите право на глас в този случай или нямаме право на глас? Ето затова става въпрос. А не говорим затова – вижте само как изкривихме разговора – „за“ достойнството на еврото или защо не трябва да се запазва лева и така нататък. Това не е тема на тази дискусия тук въобще в никакъв случай. Благодаря на госпожо

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

84

Божилова затова, че върна разговора обратно в самото начало, защото това е хубавото на референдума, че ние които го инициираме може да го загубим.

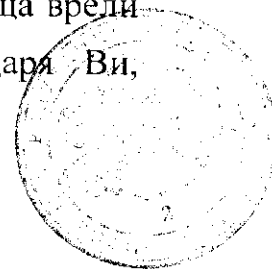
Ако някой тук има обратното мнение това е още по-хубаво. В крайна сметка демокрацията печели, тогава, когато има сблъсък на мнения. А не когато има налагане на едно мнение. Защото както беше казано тук от някой от моите съмишленици и колеги от ВЪЗРАЖДАНЕ, прозира страх от българския народ, и от неговото мнение. В крайна сметка по време на самия референдум ще има възможност от един месец кампания и тук е момента да напомня нещо, което много малко хора знаят, и ни ще го кажем това, за да се знае, че по време на референдума може да се регистрират всякакви видове граждански организации като поддържащи едната или другата гледна точка. Могат да са десетки, могат и да са стотици. Това ще даде възможност за възможно най-широка дискусия по темата. Това е много важен въпрос – финансовият суверенитет на републиката, парите ни, бюджета ни. Не може да подхождаме така, защото видиш ли, някой си тук бил решил, че референдум не трябва да има. Кой е той? Кого представлява той?

Инициативният комитет говори от името на 604 хиляди човека. Само ГЕРБ има малко повече от това като на последните избори. А втората политическа сила има по-малко. Това заслужава уважение, колеги. Заслужава уважение най-малкото, което е. Да не говорим, че Законът трябва да бъде спазен, а тук ме убеждават, че Законът не трябва да бъде спазен и си говорят, някакви неща вредни не кипели, извън темата, въобще на разговора. Благодаря Ви, госпожо Божилова, още веднъж.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Други реплики? Няма.

Имате право на дублика.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

ДАНИЕЛА БОЖИНОВА: Ако сте ми много благодарен, господин Костадинов, научете името ми. Казвам се Божинова.

КОСТАДИН КОСТАДИНОВ: Извинявам се.

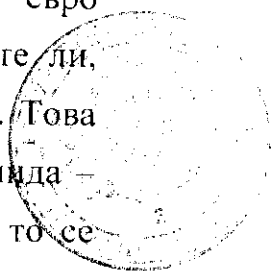
ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Давам думата за изказване от другите парламентарни групи. Не виждам.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Благодаря, господин Председател.

Четох доста материали, свързани с информационната кампания за провеждане на референдума. Понеже имаше конкретен въпрос: дали може да бъде цитиран, подвеждащ материал? Първо касите и информационните материали по време на събирането на подписите в основната си част бяха – не на еврото, аз избирам лева. Това бяха основните послания. Докато тук през цялото време, слушайки колегите от ВЪЗРАЖДАНЕ се опитват да ги ни убедят, че те всъщност искат да проведат референдум, който не отхвърля еврото, а предлага то да бъде прието след 20 години. През цялото време ни убеждават, че те всъщност не са против еврото, а искат друг срок за неговото приемане.

Само че и това е конкретен цитат от господин Костадинов, от видео в YouTube от 16 март тази година. Господин Костадинов обяснява последиците от евентуалното провеждане на инициирания от партията референдум така, цитат: „Ние ще спечелим този референдум и оттам насетне ще започнем да пренаписваме историята на Европа, защото когато държавата каже: не на еврото, което е всъщност основната цел на референдума, а не това, което ни убеждават тук – най-шумно рекламирания продукт на евро концепцията, най-милото чедо на Европейския съюз – знаете ли, какво означава това?“ – пита господин Костадин Костадинов. Това означава рухването на тази пирамида, защото еврото е пирамида – край на цитата. Това е видео, което всеки може да изгледа, то се нарича „Извънредно половин милион“. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Вярно с оригинала: _____
Ирина Кольова
Началник на отдел
"Административно обслужване"

84

Реплики?

Господин Николов, заповядайте за реплика.

ДЕЯН НИКОЛОВ: Само да кажа, че господин Костадинов не е част от Инициативния комитет, така че не виждам какво отношение имат негови изказвания по нашата инициатива като хора, които са организирали подписката. Още повече също информационна кампания до момента не е имало. Такава ще има, когато референдумът бъде насрочен.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА Благодаря за бележката. Но така или иначе това е пряк цитат на господин Костадинов, който се бори срещу еврото.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: За реплика?

Действително, колеги, наистина нека да Ви дам думата и тогава да си казвате.

Заповядайте за реплика.

Светослав Тодоров: Благодаря Ви.

Мисля, че сме се събрали тук, за да определим дали трябва да допуснем този референдум за провеждане, а не факт, че ..... да определят подписа му на плакатите преди самото събиране на подписи. Благодаря Ви.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Само една бележка, че тук ние даваме становища на Народното събрание, защото ние все пак сме към Народното събрание.

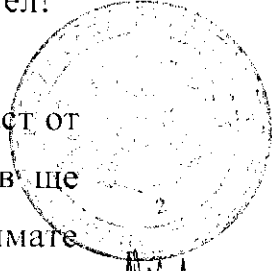
Трета реплика.

Госпожо Рангелова, заповядайте.

ЦВЕТА РАНГЕЛОВА: Благодаря Ви, господин Председател!

Репликата ми ще бъде кратка към Вас, госпожо Цонева.

Нали не твърдите, че господин Костадинов, макар и не част от Инициативния комитет, е врачок и може да предскаже какъв ще бъде резултатът от референдума? Нали разбирате, защото така имате заявка да сте интелигентна жена, нали разбирате от смисъла на

Вярно с оригинала: .....
Ирина Корнева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

84

въпроса, че той предполага два отговора – да и не. Респективно знаете по закон какъв е изискуемият необходим минимум, за да бъде легитимно проведен този референдум, ако, разбира се, бъде допуснат, какъв е минимумът от гласоподаватели, които имат право да упражнят своя глас по начин, по който те намерят за добре, така че не бихме могли по никакъв начин да предполагаме как ще гласуват толкова хора, колкото са гласували на последните избори, за да правите внушения, че ние предварително знаем какъв ще е резултатът и как ще се, както се изразихте, няма да Ви цитирам точно, пренапишем историята на Европа и така нататък. Това е несериозно.

Вие сте гледала отново някакви видеа. Първо, видеа гледате всички Вие, защото не е тайна за никого, че ние сме negliжирани от всички медии, които са окупирани от партията, която Вие представлявате, и ако бяхме поканени в дебат, нямаше да си говорим сега за видеа, щяхме да си говорим за изложена сериозна аргументация на други места. Затова разбирам защо се информирате от видеа. Но това е несериозно. Оставете юристите във Вашата група да коментират. Дотук странно за мен е, че нито един от юристите от групата Ви не взе отношение. Вероятно са възложили на Вас с господин Божанков тази нелека задача. Благодаря.

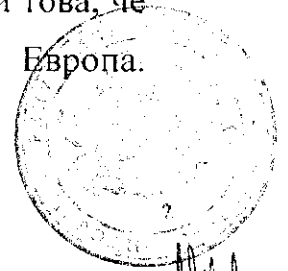
ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Имате право на дуплика.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Няма да се възползвам от дубликата, но всъщност нека не манипулирате думите ми. Пряк цитат от господин Костадинов за това, че той се бори срещу еврото и това, че еврото е една пирамида и ще пренапише историята на Европа. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Други изказвания?

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

20

Само да видим дали няма друга парламентарна група, защото изказвания се натрупаха от една парламентарна група.

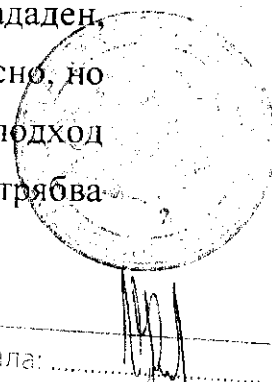
Не виждам.

Заповядайте.

МАРТИН ДИМИТРОВ: Господин Председател, дами и господа, аз ще се обърна към тези колеги, които мълчаха през цялото време от няколко парламентарни групи и да им обърна внимание на един въпрос, който с колегата Георги Ганев от няколко седмици обсъждаме, управителят на БНБ Димитър Радев също засегна днес, и той е много важен. Ако въпросът бъде зададен така, както колегите от ВЪЗРАЖДАНЕ са го записали, за нас е проблем за валутния борд, уважаеми колеги, защото, първо, официална валута не е ясно какво означава, а валутният борд функционира на базата наистина на резервна валута, която е еврото, има ангажимент за изкупуване на лева срещу евро. И ако мине въпросът така, както е зададен, еврото вече не може да бъде задължителната резервна валута, както е в момента, което е основният принцип да функционира въобще валутният борд.

Колегите тук от ВЪЗРАЖДАНЕ обясниха, че те щели набързо там да го редактират. Само че това е абсолютно несериозно. Трябваше, по толкова важен въпрос редакцията не се прави сега, а преди да тръгнеш да събираш подписи, сериозният начин е много внимателно да прецизираш понятията. Така че Ви обръщам внимание, че ако допуснете такъв въпрос, без да съзнават колегите, това е, както се казва, защото и те са гледали явно видеоклипове всъщност, така се оказа най-накрая, въпросът, както е зададен, рискува функционирането на валутния борд. Да, неволно, неясно, но така, колеги, не се правят референдуми. Това не е сериозният подход и точно Вие в Правната комисия, точно Вие, дами и господа, трябва да кажете, че не се прави по този начин. Благодаря Ви.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря.

Вярно с оригинала: .....
Началник на отдел
"Административно обслужване"
Ирина Колева

Реплика от господин Петров, после господин Костадинов.
Трета реплика все още няма.

Добре, заповядайте.

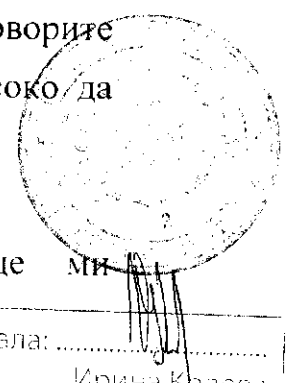
КОСТАДИН КОСТАДИНОВ: Господин Димитров, благодаря Ви за това включване.

Сега ще Ви кажа нещо. Вие не сте юрист и не сте член на Правната комисия, не можете да казвате, че не е работа на Правната комисия сега да прави редакции, не му е времето. Точно сега му е времето. Законът точно това казва – сега, днес, в този час е времето за редакция. Наистина безкрайно несериозно е това отношение. Аз Ви разбирам, Вие сте икономист и Вашето място би било много по-издържано на полето на дебатите било в Комисията по бюджет и финанси, което, за съжаление, не се случи, защото Вие не дойдохте, господин Димитров, тогава, може би сте били много зает, сигурен съм, Вие сте отявлен парламентарист, най-вероятно сте ходил да гледате може би някакви други важни клипчета, не знам, но така или иначе този дебат е за там. Тук в момента юридическият дебат е точно в тази посока и аз затова приех забележката на господин Радев, защото в крайна сметка ние сме изключително диалогично настроени и когато видим насреща основателна грешка, сме готови да я приемем и не сме, както виждате, ние спорим с Вас по други теми, нямаше нищо общо обаче с правната аргументация тук.

Да, това, което каза той, е нещо, което е валидно и което може много лесно да бъде решено с редакция на въпроса. Защото това не променя смисъла на въпроса, това на практика е нещо, което го, да кажем, изяснява, хайде така да го кажем, и не бива да говорите такива несериозни неща. Наситина, моля Ви, малко по-високо да бъде нивото на разговора тук.

МАРТИН ДИМИТРОВ: Аз ще Ви отговоря.

КОСТАДИН КОСТАДИНОВ: Разбира се, че ще ми отговорите, знам.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Втора реплика – господин Петров.

ПЕТЪР ПЕТРОВ: Благодаря, господин Председател.

Половината моя реплика беше изказана вече, благодаря за което на нашия председател.

Уважаеми господин Димитров, Вие във Вашето изказване засегнахте едно твърдение, че ако този въпрос, ако бъде приет референдум с този въпрос, щяло да има проблем за валутния борд. Държа да посоча, че чл. 9 от Закона за референдумите, образно казано, въвежда някои ограничения, но никъде в тях валутният борд не е засегнат като ограничение при формулирането на въпроса. И от правна гледна точка, сега, не знам как е от икономическа, аз не съм икономист, но от правна гледна точка няма как ние да не приемем решение за произвеждане на референдум само защото, поне по Ваше твърдение, съществува подобно ограничение в Закона и съответно държа да Ви кажа под формата на реплика, че подобно ограничение, свързано с валутния борд, законодателят не е предвидил в чл. 9 от Закона за референдумите. Така че не можете да го ползвате като основание за непровеждането на референдум с така поставения въпрос.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Петров.

Трета реплика има ли?

Господин Златанов, заповядайте.

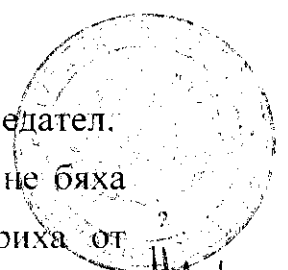
ЗЛАТАН ЗЛАТАНОВ: Господин Димитров, сложете си ръка на сърцето и кажете страх ли Ви е от евентуално положителен отговор при провеждане на референдума, за който става дума?

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Имате право на дуплика.

МАРТИН ДИМИТРОВ: Да, благодаря, господин Председател.

Моето изказване беше насочено към колегите, които не бяха взимали думата в залата. За съжаление, пак ми отговориха от ВЪЗРАЖДАНЕ. Моята дуплика отново ще бъде към Вас, колеги.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

91

които не чухме до момента, и Ви обръщам внимание на следните въпроси.

Ако, когато тръгнеш да правиш референдум и събираш подписи от различни хора, преди това трябва да си прецизираш въпроса. Ако няма понятие „официална валута“, значи ти още на този етап задаваш въпрос за нещо, което не съществува. Ако знаете, че валутният борд функционира на базата на резервна валута – еврото, не можеш да кажеш единствената официална валута. Защото, ако остане единствената валута, разберете, няма борд. Няма борд, това не го ли разбирате? Ако това остане единствената валута, ако така се разбира въпросът и това е смисълът, няма борд, защото идеята на валутния борд е, че парите могат да бъдат обменени в евро, има задължителна обмяна по фиксиран валутен курс и това е резервната валута – евро.

Сега, колегите от ВЪЗРАЖДАНЕ казват – няма никакви проблеми, ние тук всичко ще редактираме. Но това, извинявайте, е несериозно, защото преди да отидеш при хората и да им поискаш подписа, тогава трябва да си направил тези редакции.

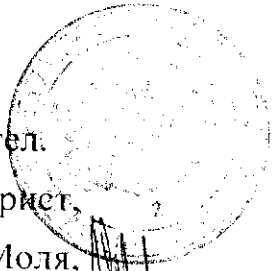
И веднага обяснявам, че не е помислено просто, не е помислено в дълбочина, не е прецизирано и такъв въпрос аз не бих допуснал, с чиста съвест гласувам „против“, когато му дойде времето в залата, защото просто не трябва да се допуска такова нещо. Но пак призовавам групите, които не взеха думата и по моя въпрос. Мнението на ВЪЗРАЖДАНЕ, извинявайте, колеги, не ми е интересно, интересно ми е мнението на тези, които не взеха думата. Много ми е интересно по въпроса, който зададох, какво ще кажете.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Заповядайте за процедура, госпожо Рангелова.

ЦВЕТА РАНГЕЛОВА: Благодаря Ви, господин Председател.

Моля, обръщам се към Вас, тъй като Вие сте уважаван юрист, очевидно с дълбоки познания, оглавявайки Правната комисия. Моля,

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдела
"Административно обслужване"

обяснете на господин Димитров, че сега е мястото и е възможно, чисто процесуално е допустимо, както се казва, не нарушаваме закона, да формулираме въпроса, без да излизаме от неговия смисъл, без да променяме неговия смисъл, но той може да претърпи редакционни бележки, така както редица Ваши законопроекти търпят такива. Разбира се, последното не го казвам с ирония, аз съм юрист и разбирам, че смисълът на нашата работа е да произведем един добър продукт. Няма никакво значение кога точно е редактиран, стига да не нарушава Правилника. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Други изказвания, колеги?

Заповядайте, колега.

ИВАЙЛО ЧОРБОВ: През цялото време исках да чуя отговора на един въпрос, който се крие в това, че всички, които са противници на този референдум, споменават йерархията на нормите и как българското законодателство, да, така е по Конституция, следва, когато има противоречие, да отстъпи пред европейското. Само че духът за такава йерархия на нормите предполага, че по някакъв начин би могло нашият закон да навреди на общостния. Може ли някой от Вас тук в залата да каже с какво отлагането на влизането в еврозоната би навредило на общностния интерес?

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Реплики?

Заповядайте, господин Николов, за реплика.

ДЕЯН НИКОЛОВ: Понеже няма реплики от другите парламентарни практики, аз ще отговоря на този въпрос.

И в мотивите казах, че на практика с този референдум ние отговаряме на общностните ценности и на смисъла и духа на договора от Маастрихт. В договора от Маастрихт има заложен критерии, точно за да не бъдем в ситуация, в която държави влизат в еврозоната, когато не са достатъчно подготвени икономически,

Варно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

защото такава ситуация би застрашила целостта на цялата еврозона. Това го има в анализи към Европейската централна банка, това и смисълът на целия Маастрихтски договор. И ние в момента отлагайки или по-скоро гласувайки за запазване на българския лев до 2043 г., защото България не е готова, ние спазваме същия този дух. Така че това е много важно да се каже – че ние в момента на практика подпомагаме това, което европейските законодатели и европейските държави навремето са решили да сключат като договор.

По отношение, понеже взех думата, ще кажа и съвсем кратък коментар по отношение на забележката за валутния борд. Значи, въпросът за референдума общо взето цели българските граждани да се изкажат по темата и да установят ние в каква посока трябва да работим. Няма как да вкараме един цял абзац, който да урежда как ще работи валутният борд, какво ще се случи с резервната валута, какво ще се случи със Закона за БНБ и така нататък. Това е работа на законодателя, след като имаме резултат от референдума. Въпросът е достатъчно ясно зададен и мога да Ви гарантирам, защото аз съм от хората, събирали подписи, мога да Ви гарантирам, че всичките тези 604 хил. души, които се разписаха в подписката, много добре знаеха за какво се разписват. Законодателството, което след това трябва да уреди детайлите, е вече въпрос на нашата дейност след резултата, който ще получим от референдума.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Колеги, да взема и аз една реплика.

Все пак тук се засегнаха и критериите от Маастрихт. В крайна сметка ние се можем да диктуваме какви ще са решенията на европейските органи и това дали отговаряме или не на критериите. Индиректно въпросът реално би следвало да се разбира, поне аз така го разбирам, че ние в крайна сметка до датата, която сме заложили, ние няма да отговаряме на критериите от Маастрихт, за да можем да

Вярно с оригинала: .....
Ирина Кольца
Началник на отдел
"Административно обслужване"

влезем в еврозоната. Индиректно това прозира от въпрос, защото по друг начин ние не можем да спрем, ако отговаряме на критериите, съответно приемането ни в еврозоната.

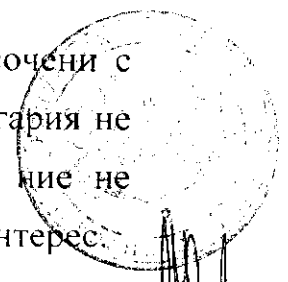
Други реплики има ли? Не виждам.

Имате право на дуплика.

ДЕЯН НИКОЛОВ: Вижте, въпросът е ясен. Ние питаме до 2043 г. Вие казвате, че всъщност, ако сме отговаряли, по този начин спираме. Така го тълкувате Вие, ние просто го отлагаме до 2043 г. Много йезуитско е тук да се разсъждава и смятам, че всъщност основните мотиви не са юридически или финансови, а са политически. Между другото, именно заради това искаме да има референдум, защото от срещата ни с хората прозират едни фундаментални въпроси, които сега мога да задам и към представителя на Българската народна банка, като преди това исках да репликирам също господин Радев за следното. Когато в европейските среди, аз понеже съм имал възможността да работя дълги години с представители на дипломатическите европейски среди в България, основното недоверие, което те имат към българските институции, следва от това, че ние постоянно сме винаги съгласни и най-вече безкритично съгласни с това, което те искат от нас. Когато имаш такъв вид партньори срещу себе си, винаги изпитваш усещането, че тези хора по-скоро целят нещо съвсем различно от техния собствен интерес или не си го познават.

Ако един партньор не си познава интереса, то той не може да ти бъде партньор. Именно в тази линия на поведение България губи изключително много доверието сред партньорите си.

Това беше като бележка, защото нали все ние сме сочени с пръст от евроатлантическата общност в България – как България не била надежден партньор. Ами, не сме надеждни, защото ние не показваме никаква логическа защита на нашия национален интерес.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

А това, което исках да Ви кажа, е следното, от срещата с хората на терен. Има фундаментални въпроси, те може би не са толкова икономически, а са съвсем здравомислещи, нормални въпроси за това какво следва, когато влезем в еврото. И те са три основни. С какво е обезпечено еврото? По какви правила ЕЦБ води политиката си и кой следи дали тези правила се спазват? Прекрасно знаете, че така наречената независимост на централните банки всъщност води до една катастрофална политика за това, че са абсолютно независими, не носят никаква отговорност пред нито една власт, освен пред собствените си решения какво да правят с валутите.

И третият съществен елемент, когато се поемат такива решения, е какво става, ако се наложи да излизаме от еврозоната? Ние в момента трябва да разсъждаваме преди всичко като национално отговорни политици – какво ще стане в бъдещето? Поне предварително трябва да са ясни тези правила. За съжаление, когато ние се опитвахме да получим отговори на тези въпроси, се сблъскахме с една желязна стена, дори насмешка, на мълчание. Надяваме се поне, това беше една от целите на събирането на подписи да се проведе референдум, да се стигне до отговори на тези фундаментални въпроси. Всичко останало са технически неща, но тези са фундаменталните и народът на България чака да чуе отговори по тях.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

За изказване – господин Иванов.

МИРОСЛАВ ИВАНОВ: Колеги, на финала на тази дискусия ще си позволя и аз да кажа няколко думи.

Към колегите от ВЪЗРАЖДАНЕ, конкретно към господин Николов, който имаше бележка, че не му е тук мястото да обсъждаме икономическите аспекти на поискания референдум, просто Вие самият във Вашето представяне на темата засегнахте

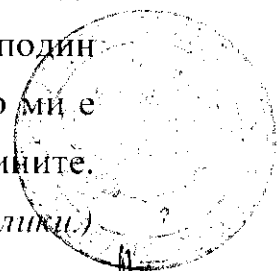
Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

някои от тези аспекти и е нормално част от колегите, естествено, и управителят на Българската народна банка, да вземат отношение.

От друга страна, това са изключително важни теми, които българското общество чака вече повече от година да чуе отговори по тях, да чуе дискусия по тях. Така че напълно нормално е част от дискусията да бъде заета с част от тези въпроси.

Господин Костадинов, призовавам да спазим закона и да подходим демократично, защото всеки има право, върховното право на всеки един български гражданин е правото му на глас, на свободно изразяване. Но, господин Костадинов, аз искам да се обърна към Вас като председател на парламентарната група на ВЪЗРАЖДАНЕ и като лидер на тази политическа формация. Днес в Правната комисия имаше прецедент, поне в хода на тези три народни събрания, на които аз съм част от Правната комисия, и този прецедент се изразяваше в това, че част от колегите, които са част от Вашата парламентарна група, определено се опитаха да попречат на колегата Божанков да се изкаже. И, господин Костадинов, и положото е, че аз лично чух, не знам Вие дали сте успели, имаше закани за физическа саморазправа. Господин Костадинов, това е абсолютната истина и смятам, че Вие сте изградил някакво мнение за мен като човек, аз не си позволявам да спекулирам с такива неща.

Обръщам се към Вас като лидер на тази формация, ние трябва да водим нормален дебат, спокоен дебат и всеки да изрази своето право. Правната комисия е само помощен орган, както каза и председателят на Правната комисия. Ние само ще дадем съвещателен глас на пленарната зала, която ще реши дали да допусне този референдум или не. И когато Вие, господин Костадинов, или господин Николов, не сте юристи, доколкото ми е известно. Юрист ли сте, господин Костадинов, моля да ме извините. Но господин Николов не е такъв. Той призова... (Реплики) Господин Костадинов, извиних се. Господин Николов не е юрист.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

98

той призова да се спази законът. Законът казва точно това – Народното събрание е органът, който да прецени дали така поисканият референдум, зад който стоят около 470 хил. души, 470 хил. валидни подписи, колеги, Вие го констатирахте, и това е обективната цифра, Народното събрание трябва да даде своята оценка дали този референдум е законосъобразен или не. И експертите конституционалисти, които се изказаха в началото, много ясно посочиха това, че именно Народното събрание е компетентният орган. Ще видим какъв ще бъде отговорът на Народното събрание – дали ще бъде допуснат или няма да бъде допуснат, дали ще бъде допуснат в този му вид този референдум. И законоустановената процедура е такава, че след като се произнесе Народното събрание, последната санкционна инстанция, естествено, е Конституционният съд. И Конституционният съд ще реши дали всъщност решението на народните представители е било правилно или не е било правилно – това е процедурата. А правото на народните представители сега е да сезират Конституционния съд е специфичен способ. Това не е правилното и това не е процедурата.

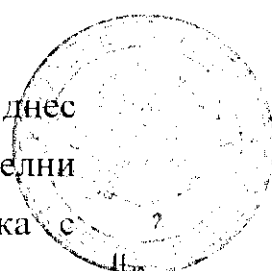
Така че аз апелирам спокойно, внимателно да продължим тази дискусия, да не се стига до подобни опити за оказване на натиск, наистина всеки да има възможността свободно да изрази своята воля и да спазим процедурата, която евентуално може да свърши и да приключи с произнасяне на Конституционния съд, след като се произнесе Народното събрание. Благодаря Ви за вниманието.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Иванов.

Реплики?

Господин Костадинов – реплика, заповядайте.

КОСТАДИН КОСТАДИНОВ: Господин Иванов, първо, днес доста дълго време имаше мелодраматични, сърцераздиращи изявления от трибуната на Народното събрание във връзка с обсъждания Закон за домашното насилие и там се обясняваше как

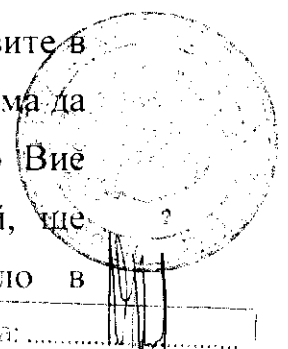
Вярно с оригинала: _____
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

жените били подложени на какви ли не унижения, как те били застрашени, заплашени, избивани по улиците и така нататък. Ами, аз съм учуден от Вашата реакция, защото Вие трябваше да осъдите реакцията на Вашия колега от Вашата парламентарна група, който тръгва да снима краката на Вашата друга колежка, която е от друга парламентарна група. Това според Вас редно ли е? И трябваше ли да ме карате сега да го казвам тук от трибуната? Това мисля, че е абсолютно несериозно, наистина не Ви прави чест на Вас, защото смятам, че сте сериозен мъж. И в този случай трябва да защитите жената, нали? (Реплики.) Напротив, точно този случай визирахте. Никой не е пречил на Божанков да говори. Това, че примерно има някакви реакции от залата, винаги има. Както виждате, има реакции и когато аз говоря. Това е част от парламентарната етика, някои я спазват, други – не. Но в крайна сметка наистина в този конкретен случай грешите и смятам, че трябва да вземете мерки, защото това поведение не бива да се толерира. Не от Вас, сигурен съм, че Вие не толерирате такова поведение, затова сега Ви изяснявам ситуацията, защото не съм сигурен, че разбрахте какво точно се случи.

Иначе, аз ще се обърна към госпожа Петрова и ще я помоля – госпожо Петрова, не закачайте Божанков. Не го закачайте. Не му посягайте, наистина недейте, ще Ви обвинят в насилие.

Иначе сега сериозно по темата, вече сериозно. Вие казахте, че Народното събрание трябва да прецени.

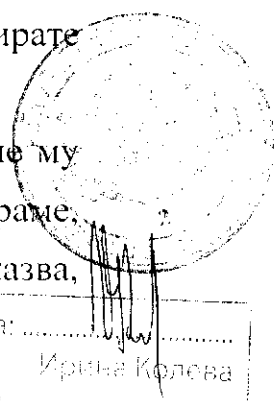
Господин Иванов, законът е ясен и категоричен, аз го казах няколко пъти и не само аз, и другите колеги го казах. Когато има повече от 400 хиляди подписа, Народното събрание не преценява, просто то гласува и това, което Вие сега се опитвате да направите в момента, аз го казах, още няколко пъти ще го повтора и сега, няма да спра да го повтарям, от тук насетне това ще говорим, ако Вие извършите закононарушение. Вие, в този конкретен случай, ще направите нещо безпрецедентно, което не се е случвало в

Вярно с оригинала: .....
 Началник на отдел "Административно обслужване"
 Ирина Колева

последните 33 години. Народното събрание е вървяло по ръба на закона, Народното събрание е отваряло вратички в закона, Народното събрание е приемало закони буквално в дванадесет без пет, спирало е часовника и какво ли още не, само и само да може да спази някакви срокове, дори и сега в момента това правим, защото точката трябва да бъде гледана в петък, когато изтича крайния срок, пак ще изпиляваме сроковете, но никога Народното събрание досега не е нарушавало закона и го казвам като човек, който е председател на опозиционна група. Никога досега Народното събрание не е нарушавало закон в България. Консултирал съм се с доста по-добри юристи от мен, за да кажа това нещо и да застана с лицето си, с авторитета си зад тези думи. Факт, никога, повтарям още веднъж, Народното събрание не е нарушавало закон. Вие сега в момента искате да нарушите закона вадейки от девет кладенци вода и говорейки неща чути в YouTube, това не е нивото на този разговор. И тъй като казахте, че тази дискусия трябва да се води – аз съм напълно съгласен, но тук дискусията е техническа, реалната дискусия вече е извън парламента, когато дойде момента за обсъждането на референдума, за гласуването му и тогава вече, както казах, ангажира се огромна гражданска енергия. Вие също може да защитавате обратната гледна точка, това е хубавото на демокрацията, която Вие в момента отричате, защото наистина това, което правите в момента, е закононарушение – опитвате се да аргументирате закононарушение. Сигурен съм, че и Вие го знаете това нещо, уверен съм и вярвам, че го знаете това нещо, защото не сте глупав човек и не може да говорите подобни неща, защото знаете, че те не отговарят на истината, опитвате се да аргументирате нарушението на закона, който е ясен и категоричен.

Тук преди малко пак някакви изказвания от сорта – то не му било времето сега. Единият казва, че не трябва да редактираме, въпреки че законът е ясен, че може да се редактира, другият казва,

Вярно с оригинала: .....
 Началник на отдел
 "Административно обслужване"
 Ирина Колева

100

че всъщност въобще не трябва да пускаме референдум, въпреки че законът е ясен, че трябва да се пусне.

За какво става въпрос тук? Каква е тази шизофрения? Не е сериозно просто, уронваме престижа на най-важната институция в държавата – е тя колкото и да е важна, собствен процент на обществен рейтинг. Нека да не го превръщаме в 0,8, нека да запазим поне някакъв остатъчен авторитет. Призовавам Ви, апелирам към Вас, моля за това, дори ако щете от името на 604 хиляди български граждани, от името на практиката на втората политическа сила в момента, защото тези хора са повече отколкото са гласували за Вашата политическа сила и много повече отколкото са гласували за нашата политическа сила. Защото по време на събиране на подписи, ще Ви кажа, господин Иванов, имаше страшно много хора, които казваха ние не сме за Вас, но ще Ви подкрепим, защото не искаме да се въвежда еврото, искаме да запазим българския лев. И тази казуистика преди малко, че видите ли ние не сме били за запазването на лева, а сме били против еврото, е, естествено е, че ако искаш да запазиш лева, значи не искаш да се въведе еврото, то едното е свързано с другото. Много Ваши избиратели мислят като нас по тази тема и това е нещо, което ни обединява. (Реплики.)

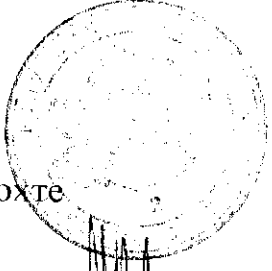
Няма нищо по-логично от това да питаш хората, а Вие казвате, че не трябва да бъдат питани, търсейки разбира се всякакви видове аргументи, които много добре знаете, че не са издържани юридически, защото, ще го кажа без ирония, Вие сте добър юрист, факт.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Други реплики?

Заповядайте за реплика.

КОНСТАНТИНА ПЕТРОВА: Благодаря, че ми дадохте думата.

Вярно с оригинала: _____
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

101

Вие заговорихте за това кой възпрепятствал заседанието, кой какви заплахи получавал. Искам да вметна, че докато стоях и слушах заседанието господин Божанков не един, а два пъти беше обърнал камерата към мен и ме снимаше в цял ръст, най-вече краката, което за мен е недопустимо. (Реплики.)

Вторият път, когато вече си подпря телефона, за да не разфокусира камерата, аз просто исках да стана и да затворя таблета, за да не може да ме снима, защото мисля, че това нарушава моите права.

Днес говорим за домашно насилие, да пазим жените и в момента, в който аз ставам, защото не желая да бъда снимана, той ме удря през ръката. Това за мен е недопустимо и това, че заседанието е публично, камерата е там, която снима, медиите снимат, но медиите, извинете, обаче не ме снимат под полата.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Надявам се все пак, дебатът да се върне, секунда... (Реплики.)

Ще Ви дам думата. Моля Ви, дебата да се върне все пак в съществуването на темата.

Трета реплика.

ЯВОР БОЖАНКОВ: Уважаеми господин Председател, тъй като бях засегнат, повтарям теза, която вече изразих.

Заседанията са публични. В този смисъл ние можем да снимаме. Аз снимах четири, мога да Ви предоставя видеото, като председател, ако решите да налагате забележки и санкции, четирима души от ВЪЗРАЖДАНЕ, които говореха от място и отправяха заплахи към мен, които и колеги чуха. Никога конкретен човек от ВЪЗРАЖДАНЕ не съм снимал, а четири души, видеото е в мен, мога да Ви го предоставя.

Колежката от ВЪЗРАЖДАНЕ стана и се опита да ми вземе телефона. Това е цялата история. Тя е срамна история, срамна е за ВЪЗРАЖДАНЕ, срамна е за Правна комисия и е прецедент, който не

Вярно с оригинала: _____
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

бива да се допуска, но то е продължение на поведението на ВЪЗБРАЖДАНЕ, които са си внушили, че може да казват кой какъв филм, кога и къде ще гледа, кой може да се изказва от трибуна и кой не може да се изказва и кога може да се изказва – това е типично за тяхната политическа сила.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Колеги, преди да дам думата за дуплика, апелирам към всички... (Реплики.)

Три реплики са направени, трябва да вземете изказване.

Преди да дам думата за дуплика, колеги, искам да Ви апелирам все пак Ви напомням, каква е темата на днешното обсъждане и това е да дадем становище, правно становище в крайна сметка, дали предложението за провеждане на национален референдум, въпрос, който много добре знаете, това е темата на дискусиата, която трябва да провеждаме в момента.

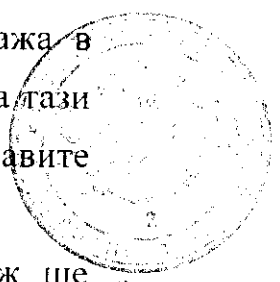
Моля Ви, действително да се върнем към темата и продължим дебатите по същество.

Колега Иванов, имате право на дуплика, а след това ще дам думата за изказване на желаещите народни представители.

МИРОСЛАВ ИВАНОВ: Колеги, аз действително не исках да насочвам дебата към лични драми и казуси, не инициирах въобще господин Костадинов в случая, който Вие обсъдихте.

Друг представител на Вашата парламентарна група, аз чух да отправя закани и аз наистина считам, че не е допустимо в Правна комисия и въобще в Народното събрание народен представител да си позволява да отправя подобни закани и да има такова поведение и Вие сте човекът, който като лидер на формация, ще Ви кажа в неформален разговор в края на заседанието. Вие като лидер на тази формация следва да вземете съответните действия, да направите съответната санкция.

Господин Костадинов, валидните подписи, още веднъж ще напомня, те са около 470 хиляди, а не 610 или 604 хиляди, колкото

Вярно с оригинала: .....
Зрине Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

Вие сте събрали. Трябва да следим, вие сте юрист, валидните подписи, отлично го знаете това. (Реплики.)

Не е казуистика, не казуистика, в никакъв случай не е казуистика.

В крайна сметка процедурата е ясна. Аз стъпвам тук и на позициите, които заявиха експертите по конституционно право – нито Вие, нито аз сме такива. Четирите мнения бяха, че именно Народното събрание е компетентно да се произнесе по законосъобразността на референдума, не го казвам аз, казват го специалистите по конституционно право, в това число и конституционен съдия. И последната дума ще бъде именно на Конституционния съд дали Народното събрание се е произнесло съобразно или против закона, не сте нито Вие, нито аз, тези, които определяме дали Народното събрание допускайки или не допускайки референдума, се е произнесло в това нарушение на закона.

Така че аз апелирам към Вас да не правите такива квалификации и да не предпоставите решението на Народното събрание. Конституционният съд е органът, който трябва да го каже, само и единствено Конституционният съд. Благодаря.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

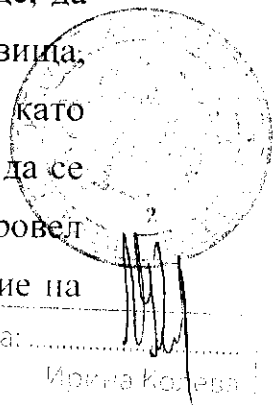
Имаше две заявени желания за изказване?

Колега Йорданова, заповядайте.

НАДЕЖДА ЙОРДАНОВА: Благодаря, господин Председател.

Уважаеми господин управител на Българската народна банка, уважаеми гости, уважаеми колеги!

Първоначалната ми нагласа беше да не вземам становище, да не се изказвам в този дебат. Предвид многобройните становища, които чухме и предвид едно затруднение, което изпитвам като колега с един от, част от най-активните защитници на правото да се допитват гражданите, част от инициативния комитет провел референдум, чиито резултати след това са припознати с решение на

Вярно с оригинала: .....
Ирина Котева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

101

Народното събрание, след което, за съжаление Четиридесет и осмото народно събрание отмени, и за съм един от народните представители, които са подписали конституционната жалба пред Конституционния съд, където оспорваме този, според мен, противоконституционен акт тогава на Народното събрание.

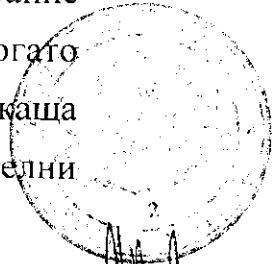
Въпросът обаче, който е поставен днес на обсъждане, не бива да бъде използван за популистични цели и аз тук ще се върна към призива, който отправи колегата Иванов.

Колеги, действително нашата комисия в момента трябва да формира становище, с което да посъветва пленарна зала как да упражни Народното събрание своите правомощия. Няма да се съглася с колегата Костадинов, че Народното събрание не е нарушавало закона. За съжаление, колега, само няколко ... подред нарушаваха закона, нарушаваха и Конституцията – имаме едно отдавна решение на Конституционния съд именно в тази посока.

Именно затова считам, че независимо от емоционалните ни пристрастия в една или друга посока, ние трябва да положим усилия да вземем законосъобразно и конституционно съобразно решение.

В тази връзка обръщам внимание, че за да вземем решение за насрочване на референдум, който е поискан от инициативния комитет, тоест да вземе решение по чл. 10, ал. 2 от Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление, ние трябва да преценим наличието на две кумулативни предпоставки, както ни се каза в началото на обсъждането на тази точка.

Аз ще прочета точната разпоредба: „Народното събрание приема решение за произвеждане на национален референдум когато това е поискано от инициативен комитет с подписка, съдържаща подписите на не по-малко от 400 български граждани с избирателни права и не противоречи на ограниченията по чл. 9, ал. 2, 3 и 4.“

Вярно с оригинала: _____
Ирина Кольева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

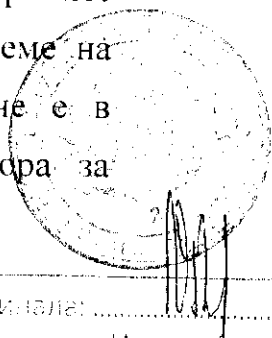

Колеги, аз мисля, че първата част, първата предпоставка и установихме – по нея спор няма. Това, което дебатираме и ние сме длъжни да дебатираме, за да установим дали е налице втората кумулативна предпоставка, за да се вземе съответно решение от Народното събрание за насрочване на референдума. Мисля, че ние не само можем, ние сме длъжни да установим дали не е налице някои от ограниченията предвидени в чл. 9, ал. 2, 3 или 4, защото само ако не са лице тези ограничения, Народното събрание може да вземе законосъобразно решение за насрочване на референдум. Нека да не прехвърляме на Конституционния съд нашето задължение за преценка дали са налице съответните предпоставки на Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление.

В този ред на мисли също така считам, че е важно да се обсъжда как е протекла кампанията по събирането на подписите, по какъв начин е обясняван и защитаван този, съответно поставен въпрос. Защото ние трябва да разберем какъв е същността на въпроса, за да преценим дали са налице съответните ограничения.

Така че от моя гледна точка целият този дебат, който беше проведен затова всъщност какво означава дебата, беше не само релевантен, но абсолютно необходим, за да вземем съответно мотивирано решение.

В заключение ще споделя моето мнение. Считам, че в конкретния случай въпросът е зададен в нарушение на чл. 9, ал. 4 от Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление, защото на практика която и от версиите за значението на въпроса, които са били обсъждани по време на събирането на подписите се приеме за вярна, считам че е в нарушение на задълженията, които сме приели в договора за функциониране на Европейския съюз.

Вярно с оригинала: .....
 Ирина Колева
 Началник на отдел
 "Административно обслужване"

Няма да преповтарям аргументите, които бяха споделени по-рано. Аз ще само ще добавя – считам че е недопустимо българското Народно събрание да задължава или да казва, че България няма да изпълнява добросъвестно своите задължения по поети вече международни договори. Това е абсолютно недопустимо. Благодаря.

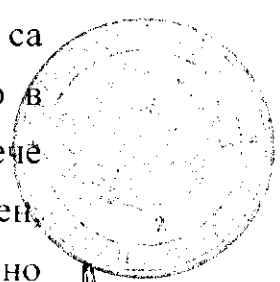
ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, госпожо Йорданова.

Имате право на реплики.

Господин Николов, заповядайте.

НИКОЛОВ: Аз не съм юрист, но предвид това, което казахте, и предвид как върви дискусиата, ако искате да подходите професионално в случая, аз ще очаквам, ако днес гласувате отказ, не просто да кажете, че нарушен чл. 9 от Закона за референдумите, наричам го така за кратко и съответно алинея еди-която си, а да отговорите договорът от Маастрихт, договорът за функциониране на Европейския съюз и Договорът за присъединяване на България и Румъния към Европейския съюз и да цитирате кои точно ангажименти и членове България нарушава чрез провеждането на референдум на темата. Защото иначе в момента чухме общо-взето в продължение на около два часа или три часа, някакви общи приказки от юристи, което не би следвало да бъде нивото на Правната комисия – съгласете се.

Така че, ако работата на тази комисия, аз съм съгласен с Вас, е да установи дали има наличие на противоречие с този член от нашия закон за референдумите, във Вашата мотивировка и в доклада към пленарна зала, би следвало много подробно да разпишете кои са точно членовете от международните договори, по които вече са ратифицирани и ние нарушаваме. Ако това не се случи и, ако в момента Вие не сте готови с тези членове, а в същото време протече едно гласуване, в което кажете, че този въпрос е противозаконен, тогава смятам, че няма Комисията да си е свършила професионално работата.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

108

Така че аз тук задавам като цяло въпрос към цялата Комисия – имате ли членовете, които точно са нарушени в международните договори?

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Втора реплика?

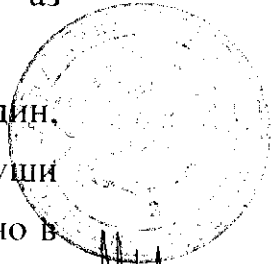
Господин Костадинов.

КОСТАДИН КОСТАДИНОВ: Госпожо Йорданова, аз съм съгласен с всичко това, което казахте, като изключим крайното Ваше съждение, което разбира се е Ваше право, аз не го споделям, но е Ваше право да го имате Вие.

Вие сте юрист и много добре знаете каква е разликата между факт и твърдение – факт е нещо, което не се аргументира, то е факт, твърдението трябва да се аргументира. Когато навремето учих история в университета един от моите преподаватели ми обясняваше каква е разликата между български и македонски историк. Той казваше – ние имаме факти и говорим с факти, македонските ни, така наречени колеги, нямат факти, те казват нямаме докази, ние твърдим – разбрахте ме нали, на западен български. Та и Вие нямате докази, ама твърдите много здраво и стабилно.

И наистина е хубаво, когато казвате всичко това, Вие имате право разбира се на Ваше становище, имате право на Ваше мнение, кажете кое точно е нарушено. Защото, повярвайте ми, няма какво да кажете, не знаете какво е нарушено. Разбира се ние тук чухме доволно общи приказки и калибристики и всичко останало, което пак е част от политическия пъзел, който се опитваме тук да наредим. Но не е редно да се подходи толкова елементарно, Вие казвате – аз смятам, че законът е нарушен.

Точно да се избегне толкова лековато отношение на един, двама или трима души, пък били и те примерно 120 души мнозинство в парламента, законодателят е предвидил много точно в

Вярно с оригинала: .....
Началник на отдел .....
"Административно обслужване"

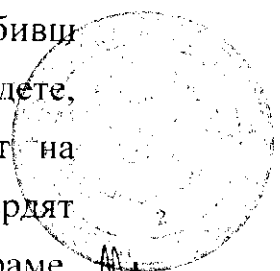
Ирина Колева

този закон възможността да се сезира Конституционният съд след като се вземе решението.

Затова искам да Ви призова за следното нещо. Вие като смятате, че този закон в момента е нарушен от инициативния комитет и като твърдите, твърдите без да го докажете в момента, че има основание този референдум да не бъде допуснат, сезирайте Конституционния съд след като се вземе решението. Това Ви е дадено като възможност от законодателя точно в тази посока, защото Вашата колежка Божинова беше много права като каза, че най-малкото което е в случая, законът защитава преди всичко избирателите, те са 604 хиляди.

Тук ще кажа нещо любопитно за господин Иванов, като каза 470 хиляди валидни. Да Ви кажа, един от членовете на инициативния комитет, господин Иванов, се оказа, че не е валиден подписът, просто защото просто при преноса на данните е объркана една буквичка, просто при набирането, защото са набрани 604 хиляди имена, една буквичка е объркана, ЕГН-то му е валидно и всички останало е валидно, адресът му е валиден, очевидна техническа грешка, но разбира се това е референдум, който беше организиран от нас и естествено, че ще бъде гледан под лупа. Аз нямам претенции в крайна сметка, дали ще са 470 хиляди валидни или 500 хиляди, или 401 хиляди ние ги имаме налице, но редно е да има малко по-голямо уважение към хората, които са се разписали.

Госпожо Йорданова, призовавам Ви да се възползвате от правото, което законодателят е предвидил в тази ситуация, уважете мнението на 604 хиляди души и, ако Вие смятате, все пак бивш министър на правосъдието сте, добър юрист би трябвало да бъдете, след като смятате, че наистина е така, дайте възможност на най-добрите конституционалисти в републиката да потвърдят Вашето твърдение, защото след това вече можем да коментираме,

Вярно с оригинала: .....
Началник на отдел
"Административно обслужване"
Ирина Колева

можем да правим каквото искаме, но решенията на Конституционния съд не се обжалват.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Трета реплика има ли?

Господин Маринов.

МАРИН МАРИНОВ: Уважаема госпожо Йорданова, хубавото във Вашето изказване беше, че върнахте фокусът на Правна комисия в полето на правото, защото доста говори на днешното заседание, но повечето изказвания според мен бяха далеч от фокуса на основната тема, далеч от обсъждането на това дали предложението е законосъобразно, дали е конституционсъобразно. Разглеждахме в най-големи детайли, във връзка с организацията, провеждането на подписката, но не се съсредоточихме върху същината на правния спор.

Ще си позволя да се обърна и към господин Мартин Димитров. Да някои от народните представители предпочетохме днес да замълчим, но считам, че без думи може да бъде казано повече, отколкото някои колеги успяха да кажат с много думи. Благодаря Ви.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, господин Маринов.

На дубликата имате право, госпожо Йорданова.

НАДЕЖДА ЙОРДАНОВА: Благодаря.

Колега Костадинов, разбира се аз нямам притеснение да упражня заедно с други колеги правото си да сезирам Конституционния съд, ако Народното събрание вземе решение, което аз считам за противоконституционно или незаконосъобразно.

Аз уважавам всеки един гражданин и неговото мнение от тези 600 хиляди, съответно 470 установени подписа.

Но, аз считам че гласът на закона е по-силен от всички взети нас тук в тази зала и в Народното събрание и въобще считам, че България е правова държава. Затова моля, не настоявайте аз да

Вярно с оригинала: .....
Ирина Кольца
Началник на отдел
"Административно обслужване"

упражнявам своите правомощия, като гласувам за решение, което по моето вътрешно убеждение е незаконосъобразно. Не съм го правила, не мисля да започна и сега. Благодаря.

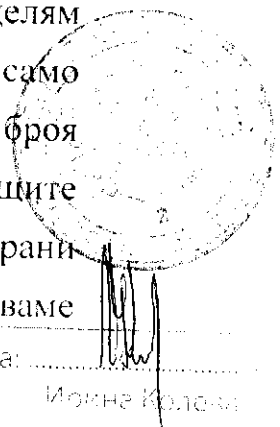
ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, госпожо Йорданова.

Господин Караджов, имате думата за изказване.

ГРОЗДАН КАРАДЖОВ: Уважаеми господин Председател, уважаеми госпожи и господа народни представители! По-скоро исках да чуя експертите и колегите, които имат и значително по-голям опит – господин Димитров, а не че някой си мълчи и се спотайва, поне такава беше внушението.

Лично аз съм убеден, че колкото по-скоро влезем в еврозоната толкова по-добре е за България. Това е моето лично убеждение. Също така съм убеден, че евентуално този референдум се подкрепи, всички хора от „Има такъв народ“ също ще подкрепят изборът на България в тази посока. Но, също така трябва да кажем, че е много трудно човек да каже, че е демократ и в същото време да твърди, че е против провеждането, на каквото и да е референдум не за друго, а защото излиза така сякаш се страхуваме от гласа на народа, от това което народът може да гласува. Излиза така че една част от народните представители се самоизолират в едно понятие „елит“, смятайки че могат да взимат всички решения, които касаят народа.

Но, случва се и така, че понякога и народът може да вземе някои решения директно, а не опосредствено чрез своите посредници, в каквата функция сме всички ние тук. И тогава независимо дали ни харесва дали този въпрос може да навреди и така нататък, наистина има два аспекта. Дълбоко не споделям мнението, че в Правната комисия трябва да се изследва само правния аспект. Все пак народният представител не е избран по броя шестици в дипломата си по право, нито е избран от най-водещите експерти в научните среди, които днес се изказаха сред нас. Избрани сме по други критерии, за да правим политика, тоест да решаваме

Вярно с оригинала: _____
Можне Калем
Началник на отдел
"Административно обслужване"

тежките проблеми, като този, който сега седи на нашата маса по най-добрия за хората начин.

И, тъй като тук в залата се чува различни мнения, полярни мнения – едните казват, че е абсолютно недопустимо на основание чл. 9, ал. 2, 3, 4 от Конституцията, но други от професорите също така достатъчно уважавани споделиха, че е точно обратното. И тук идва въпросът какво да правим ние? Априори за мен, когато има такъв спор е важно да се чуят всички аргументи. Слушайки аргументите, аз съм си направил своето становище. Но, когато има спор колеги, би трябвало взимайки по аналогия аргумент смятаме, че има ли такъв правен спор, то той трябва да се отнесе към Конституционния съд, но ние народните представители да не ставаме пречка за допитването до хората.

Нали е ясно, че Конституционния съд е този, който единствен може валидно да разтълкува ели е нарушена Конституцията с въпроса на ВЪЗРАЖДАНЕ или не е нарушена Конституцията? Защото няма значение ние какво ще решим. И, ето Ви същината на проблема, защото той беше подминаван в целия процес на това заседание. Оформят се два лагера – едните едва ли не, които са за референдума, те са против Европа едва ли не са кремълци, вероятно даже смятат, че Путин се е обадил на Костадинов тези дни, тогава да му продиктува въпроса. Аз лично вярвам, че колкото на мен Байдън ми се е обадил, толкова и на него Путин.

Но, те имат добра стратегия, те поставят един сложен въпрос за решаване, намират една добра ниша, в която работят политически, а ние тук се надпреварваме да предпазваме народа, като някакво малко дете да не се опари от котлона. Хора, народът се учи само по този начин чрез негативния пример, който сам си създава, като си избира такива нефелни да кажем, като мен политици, за да не вземе да се обиди някой и като види, че не стават си ги уволнява. Е, по същия начин се отива и на референдум, взима

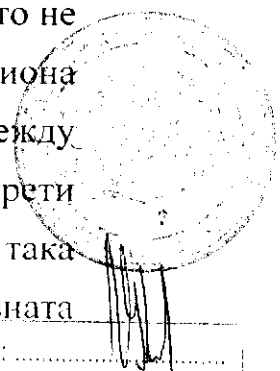
Вярно с оригинала: .....
Ирина Костева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

си никакви решения, сгрешава и знаете ли каква е разликата между това ние да вземем решение и да сгрешим и това народът да вземе решение и да сгреша? Не ние плащаме сметката, накрая сметката си я плаща народа и като вземе грешното решение, той не само че се научава, което е огромната полза и тук има един голям радетел, с когото сме правили първите такива семинари в Народното събрание.

Надявам се, че тя ме чува поне добре, защото има някакъв такъв устрем наистина да бъдат заклеймявани, тези които са „за“ референдума, но са „против“ въпроса, като мен например и ще се получи така, колеги, и аз се обръщам добронамерено към Вас, аз разбирам желанието Ви да спрем, аз мисля, че мнозинството вече е решило и ще го джироса този референдум. Как да го кажа по по-лош начин, ще го унищожи, да кажем, ще го зачеркне.

Но, какъв ще е резултата от това нещо? Какъв ще е резултата, колеги? Вие си представяте, че има някакъв звяр и трябва да опазите народа от него. Добре, във вас е гласа, ще го убиете този звяр. Но, той до голяма степен е и само страх във вашите глави. Но ще родите дракон, ако не разбирате правилно какво Ви казвам. Докато се изживяваме като един елит, който може да надмогва дори и най-малкия порив на хората, а и да сгрешат дори винаги ще се поражда нова и допълнителна вълна на отрицание.

И това непрекъснато непровеждане на референдуми да Ви припомня, аз естествено ще гласувам референдума, казах Ви защо? Защото за мен това е демократично и е правилно. Доколкото е неправилен въпроса ще го реши Конституционния съд. Но, когато не му позволяваме да сгреша на народа, той погледнете 2, 5 милиона подписи бяха в референдума на Слави Трифонов, аз бях между трима или четирима общо депутати от целия Четиридесет и трети парламент го подкрепихме всички други бяха против. Докога така няма да се провеждат референдуми? Колеги, знам че е Правната

Вярно с оригинала: .....
Ирлина Колеза
Началник на отдел
"Административно обслужване"

113

комисия, знам че тук има невероятни юристи, които аз мога да им мия краката, ако ме разбирате по познания.

Но, ние сме тук народни представители, ние трябва да си дадем представа за тази по-голяма картина. И, колеги, единственият начин да преодолеем този страх, както се каже да предпазим детето си, ако така усещаме народа е да го пуснем да направи тази крачка. И поради това, че аз не се страхувам от българския народ, поради това че съм абсолютно сигурен, че той ще гласува така, както аз ще гласувам затова Ви казвам преодолейте този страх и дайте на хората този референдум, след като половин милион хора – български граждани с право на глас са гласували за него.

Недейте да продължаваме в този страх и в тази агония. Благодаря Ви.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви, господин Караджов.

Реплики? Няма.

Заповядайте, госпожо Нитова за изказване.

СМИЛЯНА НИТОВА-КРЪСТЕВА: Уважаеми господин Председател, колеги и гости! С цялото уважение към експертизата на преждеговорившите гости и колеги подкрепям това, което казахте, господин Караджов. Ние ще подкрепим провеждането на референдума по две прости причини. Първата в знак на уважение към тези 470 хиляди българи, които са се подписали и желаят да се проведе този референдум и втората е нека да дадем глас на народа, на хората те да гласуват и вземат това решение.

Защото колкото повече референдуми провеждаме, толкова по-добре нали това е демокрацията, колеги? Затова смятам, че ние в Правната комисия не бива да спираме провеждането на референдума и той да влезе в дневния ред на Събранието. А, ако някой мисли в друга посока, уважавам и това. Има Конституционен съд, който ще реши допустимостта му...

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря Ви.

Вярно с оригинала: _____
Ирина Колева
Началник на отдел.
"Административно обслужване"

Реплики? Не виждам.

Други изказвания? Не виждам.

Колеги, закривам дискусиата.

Преминаваме към гласуване относно предложението за провеждане на Национален референдум с въпроса: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 г.“, ПГ-48-339-01-2, внесено от Инициативен комитет на граждани на 7 април 2023 г.

Колеги, преди да преминем към самото гласуване трябва да кажа, че Закона ни задължава независимо какво е решението да изготвим служебен Проект на решение, така че ще Ви запозная, имаме два варианта на Проект на решение, в зависимост от това какво е решението на Комисията във връзка с задълженията, които ни е вменил Закона.

Гласуваме предложението за провеждане на Национален референдум с въпроса: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 г.“.

За – 7, против – 8, въздържали се – 7.

Колеги, с това становището на Комисията е, че не следва да се проведе референдум с този въпрос.

С оглед на задължението, което ни вменява Закона и с оглед проведеното гласуване ще Ви запозная с Проект на решение, което трябва да изготви Комисията:

„Проект!“

РЕШЕНИЕ

относно провеждане на провеждане на Национален референдум внесено от Инициативен комитет на граждани на 7 април 2023 г.

Народното събрание, като взе предвид резултата от гласуването, изразените мнения и становища в Доклада на Комисията по правни въпроси и на основание чл. 86, ал. 1 от

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колена
Началник на отдел
"Административно обслужване"

115

Конституцията на Република България и чл. 9, ал. 4 и чл. 10, ал. 2
във връзка с чл. 13, ал. 7 от Закона за прякото участие на гражданите
в държавната власт и местното самоуправление

РЕШИ:

Отхвърля предложението за провеждане на Национален референдум, с въпроса: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 г.“

Мотивите са в Доклада, който ще бъде изготвен към решението.

Колеги, с това изчерпахме тази точка.

Преминаваме към следващата точка:

ОБСЪЖДАНЕ ЗА ВТОРО ГЛАСУВАНЕ НА ОБЩ ЗАКОНОПРОЕКТ, № 49-353-03-6 ОТ 26 МАЙ 2023 Г., НА ПРИЕТИТЕ НА 19 МАЙ 2023 Г. НА ПЪРВО ГЛАСУВАНЕ ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС, № 49-302-01-2, ВНЕСЕН...

Кой? Господин ... или господин Балачев, кой първо? Добре, заповядайте, господин Балачев.

БРАНИМИР БАЛАЧЕВ: Господин Председател, аз предлагам да прекратим настоящото заседание. Мисля че дебатите бяха много изчерпателни, много тежки. Седим повече от четири часа и половина, предстои ни да влезем в една много специфична материя, касаеща Наказателния кодекс, затова моля да подложите на гласуване моето процедурно предложение за прекратяване на заседанието.

Наказателният кодекс няма срок, така че бихме могли да го гледаме в следващото заседание на Комисията.

ПРЕДС. СТОЮ СТОЕВ: Благодаря, господин Балачев.

Вярно с оригинала: .....
Ирина Колева
Началник на отдел
"Административно обслужване"

Различна процедура ли? Добре.

Колеги, подлагам на гласуване така направеното процедурно предложение за прекратяване заседанието на Правната комисия.

За – 17, против – 1, въздържали се – 2.

Предложението е прието.

С това закривам заседанието на Комисията по правни въпроси.

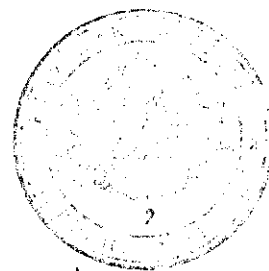
ПРЕДСЕДАТЕЛ:

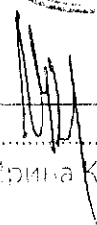
Стою Стоев

Изготвил:

отдел „Стенографско обслужване и текстообработка“

Вярно с оригинала: .....

Ирина Колева

Началник на отдел

“Административно обслужване”